

Rapport

Datum: 7 mei 2004

Rapportnummer: 2004/163

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij, terwijl hij op de grond lag, in de nacht van 1 januari 2001 door ambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid (mobiele eenheid) meerdere malen met een wapenstok op zijn linkerarm is geslagen, waardoor zijn linkerelleboog is gebroken c.q. is verbrijzeld en mogelijk blijvend verminderd zal functioneren.

Beoordeling

Algemeen.

Verzoeker woonde omstreeks de jaarwisseling 2000-2001 in een pand op de H.weg te Nijmegen. Hij heeft daar met een aantal vrienden oud en nieuw gevierd. Gedurende de avond heeft hij in ieder geval volgens zijn eigen verklaring een flinke hoeveelheid bier en wodka gedronken, een joint gerookt en 4 à 5 puntjes cocaïne per neusgat gesnoven. Na middernacht zijn hij en zijn vrienden de straat op gegaan om onder andere vuurwerk af te steken. Uit verklaringen van politieambtenaren, die die nacht op de H.weg en de B.weg aanwezig waren, is naar voren gekomen dat er vanuit een groep mensen op de H.weg met vuurwerk en molotovcocktails is gegooid naar surveillance-auto's van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid. Eén van de mensen, die is herkend als degene die een molotovcocktail heeft gegooid, was de zoon van de huurbaas van verzoeker. Deze zoon, GT genaamd, woonde ook in het pand, waar verzoeker een kamer huurde. Tevens zijn er op de hoek van de H.weg en de B.weg ruiten van een kapperszaak ingegooid. Gelet op de verstoring van de openbare orde heeft de politie de Mobiele Eenheid (ME) ingezet. Ter plaatse heeft de ME geen algemene waarschuwing gegeven dat de aanwezige mensen zich dienden te verwijderen en dat er anders geweld zou worden gebruikt. Er is een charge uitgevoerd vanaf de H.weg, over de kruising met de B.weg, linksaf de B.weg op. Verzoeker stond op dat moment als enige op die kruising nabij een vuur. Hij is door meerdere politieambtenaren geslagen met de wapenstok. Hij stelt ten gevolge van het optreden van de ME een gebroken linker elleboog te hebben opgelopen. Verzoeker heeft ten tijde van het onderzoek door de Nationale ombudsman aangegeven dat er in zijn linkerarm permanent pinnen bevestigd zijn en dat hij de arm niet helemaal meer kan strekken. Indien hij de arm te veel belast, ondervindt hij pijn. Verzoeker heeft op 4 januari 2001 aangifte gedaan van zware mishandeling tegen de politieambtenaren. Het Bureau Interne Onderzoeken van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid heeft een uitgebreid onderzoek ingesteld, waarbij zowel de betrokken ambtenaren als verzoeker en enkele van zijn vrienden uitvoerige en gedetailleerde verklaringen hebben afgelegd. Na dit onderzoek heeft de officier van justitie te Arnhem besloten de strafzaak tegen de politieambtenaren te seponeren, omdat hun optreden gerechtvaardigd en noodzakelijk was. Verzoeker is bij vonnis van de rechtbank te Arnhem van 8 mei 2002 vrijgesproken van het in vereniging gooien van molotovcocktails in de richting van politieambtenaren, teneinde hen van het

leven te beroven, dan wel het plegen van openlijke geweldpleging door middel van het gooien van vuurwerk en molotovcocktails of het plegen van brandstichting in vereniging.

1. Verzoeker klaagt erover dat hij door meerdere politieambtenaren van de ME van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid meermalen op zijn linkerarm is geslagen met een wapenstok, terwijl hij op de grond lag. Hierdoor heeft hij een open elleboogfractuur opgelopen, met een blijvend verminderde functie van de linkerarm. In het verzoekschrift aan de Nationale ombudsman is door de moeder van verzoeker vermeld dat verzoeker is terechtgekomen tussen de ME die een charge uitvoerde en de groep jongeren die de ME uit elkaar wilde halen. Hij heeft de ME niet zien aankomen en is met een klap neergeslagen. Met zijn linkerarm heeft hij zich geprobeerd te beschermen tegen meer klappen, waarna zijn arm is verbrijzeld. Verzoeker heeft in zijn aangifte verklaard op de kruising met zijn rug naar de D.weg (dat is het verlengde van de H.weg) te hebben gestaan, toen hij opeens zonder aanleiding hard tegen de zijkant van zijn hoofd werd geslagen. Hij raakte hierdoor duizelig en gedesoriënteerd, zakte door zijn benen en kwam op zijn hurken te zitten. Hij keek om en zag vier ME'ers achter hem staan. Hij heeft toen zijn gebogen linkerarm opgetild om te voorkomen dat ze hem op zijn hoofd zouden raken. Vervolgens werd hij op diverse plaatsen op zijn linkerarm geslagen met de wapenstok. Een harde slag op zijn linkerelleboog veroorzaakte veel pijn; hij voelde dat er iets brak.

2. De korpsbeheerder zag geen aanleiding van het eerdere oordeel van de districtchef van 25 juli 2001 af te wijken en achtte de klacht niet gegrond. Het optreden van de ME was in de gegeven situatie rechtmatig, noodzakelijk en proportioneel, aldus de korpsbeheerder.

3. De officier van justitie te Arnhem heeft de strafzaak tegen de betrokken politieambtenaren geseponeerd, omdat zij ten onrechte als verdachte waren aangemerkt. Hij heeft in zijn brief aan verzoeker van 9 februari 2001 vermeld dat de ME zonder de gebruikelijke waarschuwing een linie heeft gevormd en een charge heeft uitgevoerd, omdat zij direct nadat zij ter plaatse waren gekomen werden bekogeld met vuurwerk en molotovcocktails. Naar zijn oordeel kon de ME niet anders handelen. Tevens merkte hij op dat het bij een dergelijk optreden van groot belang is dat de linie gehandhaafd blijft en dat er geen personen achter de linie komen. Uit de verklaringen bleek dat verzoeker was blijven staan en niet weg was gelopen, toen hij werd gewaarschuwd en geduwd. Vervolgens heeft hij één of meer klappen gekregen met de wapenstok teneinde verzoeker te bewegen weg te lopen.

4. Uit de stukken van het Bureau Interne Onderzoeken blijkt dat de betrokken politieambtenaren, die verzoeker bij hun optreden op de kruising zijn tegengekomen, S., F., Mo., en Sa. zijn. F., S. en Mo. maakten deel uit van een groep met de groepsnaam Delta 30. Sa. zat in groep Delta 50. Groepscommandant Al. had die nacht over groep Delta 30 de leiding. De betrokken ambtenaren hebben tijdens het onderzoek van het Bureau Interne Onderzoeken als volgt verklaard:

S. kwam verzoeker tegen, toen zij vanaf de H.weg enkele meters had gelopen richting de kruising van de B.weg met de H.weg. Verzoeker stond toen ter hoogte van het vuur op die kruising. Hij stond alleen en schuin met de rug naar haar toe. Zij heeft verklaard dat zij verzoeker met haar lichaam en schild heeft weggeduwd. Tijdens het duwen heeft zij tegen hem gezegd dat hij weg moest wezen. Toen verzoeker niet reageerde heeft zij hem met de lange wapenstok een prik tegen zijn lichaam gegeven. Daarna is zij doorgelopen.

F. zag verzoeker op de kruising staan, links van het vuur. Tijdens het lopen naar de kruising (een meter of tien) zou hij verzoeker meerdere keren hebben aangeroepen met de woorden "Oprotten, weg wezen, anders krijg je klappen" of woorden van gelijke strekking. Tevens heeft hij gehoord dat collega's min of meer hetzelfde naar verzoeker hebben geroepen. Hierna duwde Mo., volgens F., verzoeker met haar schild en zei zij dat hij weg moest gaan. Vervolgens heeft hij verzoeker met zijn schild weggeduwd. Dat lukte niet, waardoor F. de linie niet kon bijhouden. Hij heeft verzoeker op dat moment een klap met de wapenstok op de linkerbovenarm gegeven en is hem blijven waarschuwen. Verzoeker reageerde niet op de klap, volgens F. Collega Sa. duwde ook tegen verzoeker, volgens F., maar verzoeker reageerde ook toen niet. Toen verzoeker met zijn rug naar F. toekwam, heeft hij hem met de wapenstok een klap op zijn rechterarm gegeven. Verzoeker zou daar weer niet op hebben gereageerd. F. bleef volgens zijn zeggen met zijn schild tegen verzoeker aan duwen en zij hadden zich een meter of zes tot acht verplaatst. Op een gegeven moment is verzoeker volgens F. in de buurt van een vluchtheuvel gevallen. Hij wist niet waarom. F. en Sa. stonden op dat moment samen bij verzoeker. F. zou tegen verzoeker hebben gezegd dat hij op moest staan, hem nog hebben weggeduwd met zijn schild en toen verzoeker daarop niet reageerde, hem met de binnenkant van zijn rechervoet tegen zijn achterwerk hebben geduwd. Hierna heeft groepscommandant Al. verzoeker van hem overgenomen.

Mo. zag verzoeker net voorbij het vuur op de kruising in een gevechtshouding staan. Hij stond namelijk met linkerbeen en zijn linkerarm naar voren gericht en met zijn handen op gezichtshoogte. Zij heeft tweemaal tegen verzoeker geroepen dat hij weg moest wezen. Verzoeker bleef echter in dezelfde houding staan. Mo. heeft hem geduwd met haar schild. Verzoeker zou achteruit zijn gelopen en daarna direct weer in haar richting zijn gekomen. Mo. heeft hem op dat moment vanuit een zogenoemde parate houding een klap op zijn linker bovenarm/schouderblad gegeven. Zij heeft vanaf schouderhoogte de wapenstok naar voren gebracht. Verzoeker zou daarop totaal niet hebben gereageerd en op haar af zijn komen lopen om haar te belagen of door de linie heen te lopen. Toen hij zeer dicht bij haar kwam heeft zij hem nog een tik op zijn linkerbovenarm/schouderblad gegeven. Zij zou hem hebben geraakt met het middelste deel van de wapenstok. Toen verzoeker vervolgens door de linie liep is Mo. verder gegaan.

Sa. hoorde op de kruising rechts naast hem iemand schreeuwen: "Wegwezen, oprotten, anders krijg je klappen." Dit was tegen verzoeker gericht, die voor de linie uitliep. Sa. zag dat F. verzoeker voor zich uitduwde met zijn schild en riep dat hij moest oprotten en

wegwezen. F. gaf verzoeker een klap met de wapenstok op de rug, aldus Sa. Sa, heeft vervolgens zijn schild tegen de rug van verzoeker geduwd en geschreeuwd dat hij weg moest gaan. Hieraan zou verzoeker niet hebben voldaan. Omdat verzoeker tegen zijn schild leunde en zich volgens Sa. schrap zette, concludeerde hij dat verzoeker niet weg wilde. Verzoeker zou zijn handen ter hoogte van zijn hoofd hebben gebracht, waaruit Sa. afleidde dat hij zich wilde beschermen. Vervolgens heeft Sa. verzoeker een korte felle klap met de wapenstok gegeven op zijn linkerschouder, omdat hij weg moest. Verzoeker reageerde niet op de klap. Hierna heeft hij hem weer een duw met zijn schild gegeven. Na de duw zag hij verzoeker op de grond liggen, links van de vluchtheuvel, waar het glad zou zijn geweest. Volgens Sa. lag verzoeker op zijn rechterzij. Toen verzoeker op de grond lag en niet reageerde op de vordering om op te staan en weg te wezen heeft Sa. hem met de wapenstok een lichte tik tegen zijn benen gegeven. Verzoeker zou niet hebben gereageerd en niets hebben gezegd. Na enige seconden zou groepscommandant Al. verzoeker van Sa. hebben overgenomen.

Al. zag nabij de vluchtheuvel verzoeker op de grond liggen toen hij merkte dat de linie doorbroken was. Er stonden twee collega's van Al. bij verzoeker. Al. heeft de twee collega's naar de linie gestuurd en heeft tegen verzoeker gezegd dat hij daar weg moest gaan. Tegelijkertijd of vlak daarna heeft hij verzoeker met de wapenstok een tik op zijn achterste gegeven. Verzoeker reageerde daar niet op. Al. heeft verder verklaard dat verzoeker daar als een slappe pop lag en op monotone wijze zei dat hij last had van zijn arm. Hij hield met zijn rechterhand zijn linkerarm vast.

5. Verzoeker is na de confrontatie met de ME te voet naar het huis aan de H.weg gegaan, waar hij een kamer huurde. Vrienden van verzoeker (waaronder Hs.) hebben hem naar het ziekenhuis gebracht. Verzoeker is blijkens de medische verklaring van zijn chirurg en zijn eigen verklaring tweemaal geopereerd aan zijn elleboog. Hij heeft daarvoor ruim twee weken in het ziekenhuis verbleven.

6. Vier personen, die met verzoeker waren bevriend of hem in ieder geval kenden, hebben aan de politie verteld wat zij hebben gezien van de confrontatie tussen de ME en verzoeker.

Hs. heeft verklaard dat hij achteruit wegliep voor de ME en toen heeft gezien dat verzoeker op de kruising bij het vuur vuurwerk aan het afsteken was. Hij had voordien iemand horen zeggen: "Volgens mij komt de ME eraan". Plotseling kwam de ME de hoek om vanaf de H.weg naar de B.weg. Verzoeker stond toen nog op de kruising. Hij kreeg volgens Hs. een klap op de zijkant van zijn hoofd met een stok van een ME'er. Verzoeker viel toen op de grond. Hij lag op zijn rug. Hs. dacht dat dit kwam door de klap, die hij had gekregen. Verzoeker was in ieder geval te dronken om weg te rennen, volgens Hs. Hij was er om die reden ook niet helemaal met zijn gezonde verstand bij. Er stonden drie of vier ME'ers om verzoeker heen, van wie hij klappen kreeg. Verzoeker zou die klappen met zijn linkerarm hebben afgeweerd. Hs. verklaarde dat hij niet wist hoe vaak er was geslagen en door

hoeveel ME'ers. Hij heeft nog gezien dat de ME'ers wegliepen en dat verzoeker nog even op de grond bleef liggen. Hij zag hem daarna overeind komen en zijn linkerarm ondersteunen met zijn rechterarm. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde Hs. nog dat hij niet heeft gezien dat verzoeker is geduwd door de ME.

GT. heeft verklaard dat hij in de groep, waarin hij stond, heeft gehoord dat de ME er aan kwam. Verzoeker stond ook bij die groep, volgens GT. Hij heeft gezien dat verzoeker alleen op de kruising stond toen de ME van de H.weg de B.weg op kwam lopen. Volgens GT was verzoeker flink aangeschoten, anders had hij de ME wel gehoord. Hij zag dat verzoeker met een wapenstok tegen de linkerkant van zijn nek een klap kreeg van een ME'er. Daarna viel hij op de grond. Er kwamen nog drie ME'ers bij en die sloegen op verzoeker in met de wapenstok en schopten naar hem. De klappen kwamen op zijn armen terecht. GT zag dat verzoeker zijn linkerarm ter hoogte van zijn gezicht bracht om dat te beschermen. Daarna kwamen de klappen in ieder geval op zijn linkerarm terecht, aldus GT.

D. zag dat verzoeker voor de kapperszaak op de stoep stond en dat er een ME'er schuin achter hem aan kwam lopen. Verzoeker had dat niet in de gaten, aldus D. Hij werd door die ME'er geslagen met een stok. Het was een harde klap, omdat hij die kon horen. Verzoeker draaide zich weg van die ME'er, hij draaide zijn hoofd opzij. D. zag dat verzoeker schrok van de klap en een afwerende beweging maakte met zijn linkerarm, boven zijn hoofd. Verzoeker volgens D. zou niet bij de eerste klap zijn gevallen. Er was één ME'er bij verzoeker en die sloeg nog een keer en schopte ook. De tweede klap was in de richting van de arm van verzoeker. Hij dacht dat die klap terecht kwam op de linkerarm van verzoeker. Hij weet dat echter niet precies. D. zag dat verzoeker op de grond viel door de schop tegen verzoekers rechter been. Hierna kwamen er heel snel nog een aantal (zeker twee) ME'ers bij, die verzoeker ook sloegen. Verzoeker heeft hij toen niet meer gezien.

Ln. verklaarde dat de ME vanaf de H.weg in linie in de richting van de B.weg liep. Hij zag een jongen, die later verzoeker bleek te zijn, op de kruising staan. Hij was met iets bezig en stond met zijn rug naar de ME. Ln. zag dat verzoeker werd geduwd door een ME'er. Verzoeker zou toen hebben gewankeld, maar niet zijn gevallen. Vervolgens zag hij dat verzoeker met wapenstokken werd geslagen door twee of drie ME'ers. Volgens Ln., vond het duwen en slaan op nagenoeg dezelfde plek plaats. Daarna is Ln. weggegaan en is hij op de kamer van verzoeker gaan zitten, waar hij is aangehouden.

7. Op grond van artikel 8, eerste lid van de Politiewet 1993 is de politieambtenaar gerechtigd geweld te gebruiken, indien daarmee het beoogde doel dit rechtvaardigt en dit niet op een andere wijze kan worden bereikt. Zo mogelijk wordt het gebruik van geweld voorafgegaan door een waarschuwing (zie Achtergrond, onder 1.).

Het gebruik van geweld moet derhalve voldoen aan de algemene beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Dit houdt in dat het geweld kan worden aangewend als het beoogde doel zwaarder weegt dan het belang (i.c. de lichamelijke integriteit) dat wordt geschonden en dat er geen andere - voor de burger minder belastende - weg mag openstaan om hetzelfde doel te bereiken.

8. Uit de mutatie aanwending geweld blijkt dat de sectiecommandant V. aan de groepscommandanten de opdracht heeft gegeven om door middel van een charge op te treden en op die manier de groep personen van waaruit werd gegooid met glas, vuurwerk en molotovcocktails te ontbinden en het gevaar dat was ontstaan te doen ophouden en op die manier de openbare orde te herstellen. Gelet op het feit dat de ME ervan uitging dat de groep in het bezit was van meer molotovcocktails en daarmee naar de ME zou worden gegooid, werd besloten om onmiddellijk na het vormen van een linie over te gaan tot een charge. De Nationale ombudsman acht dit standpunt van de politie niet onaannemelijk en is van oordeel dat de ME onder deze omstandigheden van een algemene waarschuwing vooraf kon afzien, aangezien het gooien van dergelijke projectielen gevaar oplevert voor de politie zelf en andere aanwezigen. De dreiging van molotovcocktails maakte het voor de ME derhalve niet mogelijk de aanwending van geweld vooraf te doen gaan door een waarschuwing. De ME nam hiermee echter wel het risico dat sommige van de aldaar aanwezige personen niet op tijd in de gaten hadden dat de ME een charge uitvoerde. Daar staat tegenover dat aan een burger die - al dan niet bedoeld - wordt geconfronteerd met een dergelijk politieoptreden een zekere eigen verantwoordelijkheid toekomt het risico om betrokken te raken bij eventueel geweldgebruik te vermijden. Van die burger mag in dat geval worden verwacht dat hij zich, zo mogelijk, van de plaats van het optreden verwijdert, ongeacht de vraag of de politie daarom heeft gevraagd.

9. De betrokken politieambtenaren hebben verklaard dat zij vooraf en/of tijdens het duwen met het schild tegen verzoeker tegen hem hebben geroepen dat hij weg moest wezen. Toen dat niet gebeurde hebben uiteindelijk vier politieambtenaren in een tijdsbestek van minder dan 20 seconden verzoeker een klap of tik met de wapenstok gegeven. Eén ambtenaar heeft verzoeker een prik met de wapenstok gegeven. Dit zou allemaal gebeurd zijn, voordat verzoeker op de grond was terechtgekomen. Eén ambtenaar zou met zijn voet tegen het achterwerk van verzoeker hebben geduwd, terwijl hij op de grond lag, en groepscommandant Al. heeft verzoeker op de grond nog een tik met de wapenstok tegen zijn achterste gegeven. Verzoeker heeft aangegeven dat er van het verhaal van de politieambtenaren helemaal niets klopt. Hij is niet geduwd en hij heeft niet gehoord dat ze tegen hem hebben geroepen. Door de eerste klap op zijn hoofd is hij op zijn hurken gaan zitten. Daarna is hij meerdere malen op zijn linkerarm geslagen en is hij geschopt. Twee van zijn vrienden, die hem vlak na het voorval in zijn toenmalige woning hebben gezien en gesproken, hebben het slaan en de val na de eerste klap bevestigd. Een jongen, genaamd, D. heeft gezien dat een ME'er verzoeker sloeg met de wapenstok, maar dat hij toen niet is gevallen. Door een schop zou verzoeker zijn gevallen en daarna door zeker

twee politieambtenaren zijn geslagen. Een andere vriend, die verzoeker niet meer heeft gezien of gesproken direct na het voorval, heeft verklaard dat verzoeker eerst werd geduwd door een ME'er en daarna door twee of drie ME'ers werd geslagen met een wapenstok. Daarna heeft hij het incident niet meer gezien, omdat hij daar is weggegaan.

10. De Nationale ombudsman acht het op grond van de verklaringen van de politieambtenaren aannemelijk dat de ME tegen verzoeker heeft geroepen dat hij weg moest gaan. Uit meerdere verklaringen van verzoeker zelf en van zijn vrienden blijkt dat hij veel had gedronken en soft- en hard-drugs had gebruikt. Ook zijn vrienden waren niet nuchter die avond. Om die reden hecht de Nationale ombudsman op het punt van het roepen minder waarde aan de verklaring van verzoeker en zijn vrienden dan aan die van de politieambtenaren. Het is overigens opvallend dat alle vrienden wel in de gaten hadden dat de ME er aan kwam, terwijl verzoeker daarvan niets heeft gemerkt. Dit duidt erop dat zijn waarnemingsvermogen - zoals ook door vrienden is aangegeven - op dat moment niet optimaal was. Het is zeer waarschijnlijk dat dit vooral was te wijten aan de combinatie van stevig alcohol- en cocaïnegebruik. Als verzoeker om die reden niet in de gaten heeft gehad dat de ME ter plaatste was gekomen, valt de politie daarover in ieder geval geen verwijt te maken.

11. Verzoeker heeft ook ontkend dat hij is geduwd door de ME. Eén vriend weet niet meer of het is gebeurd. Ln. heeft echter wel gezien dat verzoeker is geduwd. Gelet op die verklaring en op die van de politieambtenaren acht de Nationale ombudsman ook aannemelijk dat dit heeft plaatsgevonden. Verzoeker bevond zich temidden en in de nabijheid van een groep personen van waaruit (onder meer door enkele vrienden) met vuurwerk en molotovcocktails werd gegooid. Het doel van het optreden van de ME was - zoals eerder is vermeld - om die groep uit elkaar te halen om zo het gooien te doen ophouden en de orde daar te herstellen. De Nationale ombudsman acht het gerechtvaardigd dat de ME voor dit doel tegen verzoeker heeft geduwd met het lichaam of het schild. Dit gebruik van geweld kon - gegeven de situatie ter plaatse - worden aangewend om verzoeker te bewegen weg te gaan en te stoppen met het afsteken van vuurwerk.

12. Verzoeker is na het roepen en duwen niet weggegaan. Vervolgens is hij in een tijdsbestek van enkele seconden zeker acht keer door vier leden van de ME geslagen met een wapenstok. De Nationale ombudsman acht aannemelijk dat hij daardoor een gebroken elleboog heeft opgelopen. Meerdere betrokken ambtenaren hebben verklaard dat zij verzoeker op zijn linkerarm hebben geslagen en één betrokken ambtenaar heeft aangegeven dat verzoeker na zijn val op zijn rechterzij op de grond lag. Om die reden is het niet waarschijnlijk dat zijn linker elleboog is gebroken door de val op de grond.

13. Aangezien verzoeker niet reageerde op het roepen en duwen, kon de ME niet anders dan trachten verzoeker door middel van het gebruik van de wapenstok te bewegen weg te gaan. Ook hiervoor geldt dat met het gebruik van dit middel het doel - het ontbinden van

een groep gooiende personen, teneinde de openbare orde te herstellen - moest zijn gediend. Verzoeker kon tot die groep van personen worden gerekend of diende zich van de plaats, waar hij stond, te verwijderen, omdat hij in de weg stond. De Nationale ombudsman acht het derhalve begrijpelijk dat de ME de aanwezigheid van verzoeker op die kruising niet wenselijk vond en dat zij getracht heeft verzoeker met geweld te verwijderen. In het geval van een verstoring van de openbare orde, zoals hier op 1 januari 2001 in Nijmegen heeft plaatsgevonden, is het voor de politie in beginsel niet mogelijk om tegen ieder individu - van wie in ieder geval is vast te stellen dat hij prominent (midden op een kruising) bij de ongeregelheden aanwezig was en bleef - op te treden op een voor hem of haar op maat toegesneden wijze. Vanwege voornoemde ordeverstoring moest de ME immers ook rekening houden met het feit dat verzoeker mogelijk met vuurwerk zou kunnen gaan gooien. Omdat roepen en duwen (een minder zwaar middel) geen effect had gehad, lag daarbij vervolgens het gebruik van de wapenstok in de rede.

14. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman zijn de verklaringen van verzoeker en een deel van zijn vrienden over de precieze momenten waarop verzoeker is geslagen en op welke plekken op zijn lichaam tegenover de verklaringen van de betrokken ambtenaren blijven staan. In ieder geval is uit de verklaringen van de politieambtenaren af te leiden dat verzoeker in zeer korte tijd viermaal op zijn linker (boven)arm of schouder is geslagen. Op enig moment zal hij daardoor aan die arm een gebroken elleboog hebben opgelopen. De politieambtenaren hebben verklaard dat verzoeker stond en liep, toen zij hem sloegen. Verzoeker heeft verklaard dat hij toen op zijn hurken op de grond zat. Drie van verzoekers vrienden of kennissen hebben verklaard dat hij, toen hij op de grond lag, door een aantal leden van de ME (op zijn linkerarm) werd geslagen. Een andere vriend heeft echter gezien dat verzoeker door twee of drie leden van de ME is geslagen, terwijl hij rechtop stond. In beginsel zou aan de verklaringen van de betrokken ambtenaren meer geloof kunnen worden gehecht, aangezien zij nuchter waren en hun verklaringen op dit punt zeer consistent zijn. Voorts hebben twee van verzoekers vrienden vlak na het voorval van verzoeker gehoord hoe het volgens hem is gegaan en hebben zij zijn letsel waargenomen. Dat kan hun verklaring hebben beïnvloed. Bovendien heeft verzoeker verklaard dat hij op zijn hurken zat, terwijl niemand van zijn vrienden of kennissen dit heeft verklaard, en verschilt de verklaring van D. met die van verzoeker, Hs. en GT. over het moment waarop verzoeker is gevallen. Ln. heeft verzoeker helemaal niet zien vallen. Toch is de Nationale ombudsman van oordeel dat in de hectiek van die nacht bovenstaande verschillen in de verklaringen kunnen zijn ontstaan, maar dat de kern van in ieder geval de verklaringen van verzoeker, Hs., GT. en D. is dat verzoeker op enig moment (op zijn linkerarm) is geslagen door meerdere ME'ers, terwijl hij op de grond lag. Omdat de verklaringen van verzoeker en zijn vrienden op dit punt derhalve ook consistent zijn, hecht de Nationale ombudsman noch aan de verklaringen van de betrokken ambtenaren noch aan de verklaringen van verzoeker en zijn vrienden meer geloof. Derhalve kan niet meer met zekerheid worden vastgesteld of de ME'ers verzoeker hebben geslagen, terwijl hij op de grond lag. Voor zijn oordeel over de vraag of het optreden van de ME heeft voldaan aan

de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit acht de Nationale ombudsman deze informatie echter zeer relevant. Om die reden onthoudt de Nationale ombudsman zich dan ook van een oordeel over de gedraging van de ME'ers.

Ten overvloede merkt de Nationale ombudsman nog het volgende op.

15. Indien de Nationale ombudsman had kunnen vaststellen dat verzoeker alleen was geslagen toen hij rechtop stond, was naar zijn oordeel het toegepaste geweld in overeenstemming geweest met de vereiste proportionaliteit en subsidiariteit. Uit de verklaringen van de betrokken ambtenaren blijkt dat zij bijna alle vier tweemaal met de wapenstok een klap of tik hebben uitgedeeld aan verzoeker op niet-vitale delen van zijn lichaam. Gelet op het doel van de politie om verzoeker en de rest van de groep personen op de H.weg en de B.weg uit elkaar te halen en het gooien van vuurwerk en molotovcocktails te doen stoppen en het feit dat verzoeker totaal niet reageerde op mondelinge waarschuwingen en duwen, was het slaan gerechtvaardigd zolang verzoeker zich niet verwijderde. Het opgelopen letsel was in dat geval de consequentie van het feit dat verzoeker daar aanwezig was, veel middelen had gebruikt en daardoor niet adequaat heeft gereageerd op de komst van de ME.

In de situatie dat verzoeker met de wapenstok zou zijn geslagen op de wijze zoals hij zelf heeft aangegeven, zou de Nationale ombudsman het gebruik van geweld tegen iemand die op de grond zit of ligt niet proportioneel hebben gevonden. Als een persoon voor de linie is gevallen, is hij of zij immers minder in staat om zich te verwijderen, dan een persoon die voor de linie staat of uitloopt. Dan ligt het meer voor de hand de gevallen persoon aan zijn kleding opzij van of achter de linie te trekken.

16. Verzoeker en zijn ouders hebben in hun reactie op de stukken van de korpsbeheerder nog aangegeven dat zij van mening zijn dat het strafrechtelijk onderzoek door de rijksrecherche had moeten plaatsvinden en niet door collega's uit hetzelfde regionale politiekorps, zijnde politieambtenaren van het Bureau Interne Onderzoeken van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid. Wanneer een Bureau Interne Onderzoeken van een politiekorps wordt belast met een onderzoek naar de feitelijke gang van zaken van bepaalde gebeurtenissen waarbij politieambtenaren zijn betrokken, dan kunnen deze onderzoeken leiden tot strafrechtelijke onderzoeken met betrekking tot alle betrokkenen. Dergelijke onderzoeken brengen met zich mee dat deze zo objectief mogelijk dienen te zijn, mede gelet op het feit dat het optreden van politieambtenaren eveneens onderwerp van onderzoek is. De politie dient in deze gevallen een kritische, maar tevens onbevooroordeelde houding in te nemen. Elke schijn van partijdigheid dient daarbij te worden vermeden. Voorts vereist de zorgvuldigheid ten aanzien van het in te stellen onderzoek dat niet alleen alle relevante betrokkenen als getuigen en/of verdachten worden gehoord, maar dat ook alle mogelijk relevante omstandigheden worden onderzocht. Verzoeker en zijn ouders hebben, afgezien van het argument dat de ambtenaren van het Bureau Interne Onderzoeken behoren tot hetzelfde politiekorps als de bij het ME-optreden

betrokken politieambtenaren, op geen enkele wijze aangegeven waarom het onderzoek partijdig en niet zorgvuldig zou zijn uitgevoerd. De enkele omstandigheid dat ambtenaren behoren tot hetzelfde korps is voor de vaststelling hiervan niet voldoende.

17. Verzoeker en zijn ouders hebben ook aangevoerd dat hen is opgevallen dat de betrokken ambtenaren niet gewend waren om in deze samenstelling en met minder mensen te werken. Daarnaast waren er ambtenaren die niet bekend waren met het gooien van molotovcocktails. De Nationale ombudsman neemt aan dat verzoeker en zijn ouders hiermee hebben willen aangeven dat het politie-optreden om die reden niet heeft voldaan aan de eisen die daarvoor gelden. Hij volgt hen niet in dit standpunt. De politieambtenaren hebben weliswaar aangegeven dat zij niet gewend waren om in plaats van in twee groepen in drie groepen te werken. Het aantal ingezette ambtenaren was echter niet minder. Alleen de grootte van de groepen onderling verschilde met die bij andere optredens. Daardoor was voor hen niet altijd even duidelijk wie er naast hen stond tijdens het optreden, maar niet is gebleken dat dit gegeven heeft geleid tot een afwijkende benadering van verzoeker. Wat er ook zij van het argument dat de betrokken ambtenaren niet bekend waren met het gooien van molotovcocktails (een situatie waarop de politie zich naar het oordeel van de Nationale ombudsman door middel van een oefening nooit helemaal kan voorbereiden), verzoeker koos er in die situatie voor om op de kruising te blijven staan en heeft om die reden het gebruik van geweld tegen hem over zich afgeroepen. Nu niet meer is vast te stellen waar, wanneer en in welke situatie hij door de betrokken ambtenaren met de wapenstok is geslagen, kan ook niet worden gezegd dat deze mogelijk stressvolle situatie tot disproportioneel optreden heeft geleid.

18. Verzoeker heeft tijdens het onderzoek aangegeven dat de politieambtenaren alle tijd en gelegenheid hebben gehad om hun verklaringen tegenover de rechercheurs van het Bureau Interne Onderzoeken op elkaar af te stemmen, terwijl hij en zijn vrienden uit elkaar zijn gehouden. Los van de vraag of er verklaringen op elkaar zijn afgestemd, is het niet waar dat verzoeker geen contact meer heeft gehad met een aantal van zijn vrienden, voordat deze een verklaring hebben afgelegd tijdens het politieonderzoek. Zij hebben verzoeker immers direct nadat hij was geslagen en naar zijn woning was gegaan nog gezien en gesproken en sommige van hen hebben hem naar het ziekenhuis gebracht.

Conclusie

Ten aanzien van de onderzochte gedraging van ambtenaren van de Mobiele Eenheid van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid (de burgemeester van Nijmegen), wordt geen oordeel gegeven.

Onderzoek

Op 22 oktober 2001 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. te Nijmegen, ingediend door zijn moeder mevrouw M. te Nijmegen, met een klacht over een gedraging van ambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid. Aangezien verzoeker voor het gooien van vuurwerk en Molotovcocktails in voormelde nacht moest voorkomen op een zitting van de meervoudige strafkamer te Arnhem, heeft de Nationale ombudsman op 21 maart 2002 het onderzoek naar de klacht opgeschort tot het moment dat de rechtbank of een andere rechterlijke instantie een onherroepelijke uitspraak had gedaan. Nadat verzoeker bij vonnis van de rechtbank op 8 mei 2002 was vrijgesproken van het hem ten laste gelegde, wendde hij zich bij brief van 22 mei 2002 opnieuw met zijn klacht tot de Nationale ombudsman.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid (de burgemeester van Nijmegen), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel optreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Arnhem over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de korpsbeheerder gaf geen aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en/of aan te vullen.

Verzoeker en de betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen (afzonderlijke) reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. In de nacht van 1 januari 2001 is de politie nabij een kapperszaak te Nijmegen onder meer met Molotovcocktails bekogeld. Tevens was op deze plek een groot vreugdevuur aangestoken en hadden er eerdere jaren rond de viering van oud en nieuw ongeregelheden plaatsgevonden. Wegens de ernstige verstoring van de openbare orde is

er ter plaatse een charge van de Mobiele Eenheid (ME) uitgevoerd. Daaraan voorafgaand had de politie geen algemene waarschuwing gegeven. Verzoeker bevond zich ten tijde van de charge als enige midden op de kruising van twee wegen vlak bij het vuur, waar hij bezig was vuurwerk af te steken. Door het optreden van de ME heeft hij een gebroken elleboog opgelopen. Verzoeker heeft van het optreden door de ME aangifte gedaan van zware mishandeling. Na een onderzoek door het Bureau Interne Onderzoeken van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid heeft de officier van justitie te Arnhem besloten de strafzaak tegen de politieambtenaren van de ME te seponeren, omdat hun optreden gerechtvaardigd en noodzakelijk was. Verzoeker en zijn ouders hebben op 4 januari 2001 ook een klacht over het optreden van de ME ingediend bij het regionale politiekorps Gelderland-Zuid.

2. Verzoeker heeft op 4 januari 2001 in het ziekenhuis tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid aangifte gedaan tegen de betrokken ME-politieambtenaren. Zijn verklaring houdt onder meer het volgende in:

"Op zondag 31 december 2000, oudejaarsavond, heb ik met een aantal vrienden van mij de avond doorgebracht op mijn kamer in de woning aan de H.weg te Nijmegen. (...) Ik heb die avond zowel bier als wodka gedronken. (...) Ik heb die avond ook 1 joint gerookt en een aantal puntjes cocaïne gesnoven. (...) Ik denk dat dit ongeveer 4 à 5 puntjes per neusgat zijn geweest. Dit was niet in een keer maar een beetje over de gehele avond verspreid. U vraagt mij hoeveel ik heb gedronken. Dat weet ik niet meer precies. Ik weet alleen dat ik niet stomdronken was. Ik had hem wel goed geraakt en ik voelde goed dat ik genoeg gedronken had, maar ik was niet bezopen of zo. U vraagt mij of ik mij anders dan anders voelde. Ja natuurlijk is dat zo. Dat is altijd als je gedronken en cocaïne gebruikt hebt. Nadat ik samen met mijn vrienden een gezellige avond bij mij thuis had gehad zijn wij die avond/nacht na middernacht de straat op gegaan om met nog een aantal vrienden vuurwerk af te steken. Dit is niet van tevoren afgesproken, maar gebeurt ieder jaar. We treffen elkaar dan op de kruising H.weg - B.weg. Het merendeel van de vrienden staat dan voor de kapperszaak van X. (...) Nadat ik daar samen met mijn vrienden was aangekomen zijn wij begonnen met het afsteken van vuurwerk. Tussendoor ben ik nog even thuis geweest om het vuurwerk op te halen. Ik vertelde u zojuist dat er ook een vuurtje op de kruising was. Dit vuurtje brandde al toen ik samen met mijn vrienden iets na twaalf uur daar aankwam. U vraagt mij of de politie aanwezig was toen ik buiten kwam. (...) Op een gegeven moment toen ik de B.weg opkeek in de richting van de D.weg zag ik dat daar wel een politieauto stond. (...) Later is er ook nog wel een politieauto voorbij gereden en verder weet ik het eigenlijk niet.

Op een gegeven moment, (...) ben ik vanuit de groep naar mijn woning gelopen om daar wat vuurwerk te halen. Dit stond al buiten in een tas tegen de muur aan de voorzijde van de woning. Ik heb toen uit die tas een Romeinse kaars gepakt om die aan te steken. Nadat ik die Romeinse kaars had gepakt ben ik in de richting van de kruising gelopen. Ik liep naar het vuur wat op die kruising brandde. Onderweg heb ik nog een slok champagne genomen. Ook heb ik nog een aansteker van iemand gekregen omdat ik geen vuur had. Ik

weet echt niet meer van wie ik deze slok en/of aansteker kreeg, want er stonden zoveel mensen bij elkaar. Ik ben vervolgens vanaf mijn woning naar de kruising toegelopen. Op het kruisingsvlak, net iets voor de vluchtheuvel, heb ik toen geprobeerd om de Romeinse kaars aan te steken, maar dat lukte niet door de wind. Ik heb mijzelf toen een kwartslag gedraaid, waardoor ik met mijn gezicht in de richting van mijn vrienden stond. Zij stonden op dat moment voor de kapperszaak van X. en ik stond dus als het ware met mijn rug in de richting van de D.weg (...). Opeens en zonder enige aanleiding werd ik van achter, kennelijk opzettelijk, met kracht vol tegen de zijkant van mijn hoofd geslagen. Later bleek dat ik hierdoor gewond ben geraakt aan mijn linkeroor. Ik heb dit totaal niet zien aankomen en was dus erg verbaasd. Ik droeg op dat moment ook een capuchon op mijn hoofd. (...) Op het moment dat ik geslagen werd heb ik nog een stukje van de wapenstok, waarmee ik geslagen werd op ooghoogte voorbij mijn capuchon zien komen. Nadat ik de klap had gehad werd ik duizelig en ik raakte ook gedesoriënteerd. Vervolgens zakte ik door mijn benen en kwam enigszins op mijn hurken te zitten. Ik viel als het ware een beetje schuin rechts naar voren. Op dat moment zag ik kans om te kijken wie mij geslagen had. (...) Toen ik omkeek zag ik vier ME-ers achter mij staan. Om te voorkomen dat ik nog meer klappen met die wapenstok kreeg heb ik toen mijn linkerarm in gebogen toestand opgetild. Ik zag namelijk dat ze mij weer gingen slaan. Ik tilde mijn linkerarm op om te voorkomen dat ik op mijn hoofd geraakt zou worden. Ik zag en voelde vervolgens dat ze mij wederom opzettelijk en met kracht met die wapenstokken begonnen te slaan. Ik weet zeker dat drie van de vier ME'ers die achter mij stonden mij opzettelijk en met kracht met de wapenstok geslagen hebben. Ik voelde dat ik op diverse plaatsen op mijn arm geslagen werd. Dit was onder andere op mijn elleboog, maar ook op de schouder, hoofdzakelijk op mijn bovenarm. U vraagt mij hoe vaak ik geslagen ben. Ik weet dit niet meer exact, maar ik denk dat ik zeker 4 à 5 flinke klappen heb gekregen van die ME'ers. Op een gegeven moment voelde ik dat ik erg hard met een wapenstok geslagen werd op het ellebooggewricht van mijn linkerarm. Op het moment dat die elleboog geraakt werd voelde ik dat er iets brak in die elleboog. Ik schreeuwde het toen uit van de pijn. Ik riep ook tegen hen iets in de trend van dat ik mijn arm gebroken heb. Het is ook best mogelijk dat ik op dat moment iets gezegd heb dat ze klootzakken waren of zoiets, maar dat weet ik niet meer. Ik raakte volgens mij in een soort van shock door de pijn. Ik heb in ieder geval geschreeuwd dat mijn arm gebroken was. Op dat moment besepte ik dat ik weg moest. Ik wilde nu nog meer voorkomen dat ik geslagen zou worden. Ik denk dat zij op dat moment ook besepten dat ik mijn arm gebroken had, want ik kreeg in ieder geval de ruimte om te vertrekken. Ze hielden, nadat ik geschreeuwd had dat ik mijn arm had gebroken, op met slaan. Ik ben toen, enigszins strompelend, opgestaan en weggelopen naar de woning waar ik een kamer huur. Terwijl ik wegliep keek ik nogmaals om. Ik zag dat de vier ME'ers, die mij geslagen hadden, nog steeds bij elkaar stonden en een dreigende houding tegen mij aannamen. Ik zag dat zij allen de wapenstok in opgeheven toestand vasthielden en daarmee dreigden te slaan. Ik hoorde tevens dat er door hen tegen mij geroepen werd dat ik op moest rotten. Terwijl ik half gehurkt op de grond lag hebben die vier ME'ers mij volgens mij ook nog geschopt. Ik weet dit echter niet zeker maar het voelde zo. Ik heb het niet gezien. Ik voelde

alleen dat ik schokkend naar voren ging toen ik daar zat.(...) Nadat ik was opgestaan en naar de woning waar ik de kamer huur was gelopen hebben vrienden van mij, Hs. en Jo., mij in die woning opgevangen. (...) Ik ben vervolgens in de auto van Jo. gestapt en naar het ziekenhuis gegaan. Daar constateerde men dat mijn elleboog inderdaad gebroken was en dat er nog meer verwondingen waren, zoals een open botbreuk aan de binnenzijde van mijn elleboog-gewricht. Vervolgens werd ik opgenomen in het ziekenhuis in de loop van de dag ben ik geopereerd en toen heeft men mijn ellebooggewricht gefixeerd. (...)

U vraagt mij wat ik allemaal gezien heb op het moment dat ik op (...) het kruisingsvlak liep. Naast de dingen, die ik u al beschreven heb, zoals het vuurtje en mijn vrienden die op de stoep stonden, heb ik niets bijzonders gezien. U vraagt mij of ik toen politie heb gezien. Nee, die heb ik niet gezien. U zegt mij dat zoals ik het u beschreven heb de ME'ers vanaf een locatie zijn gekomen waar ik eerst heen heb gekeken, toen ik het kruisingsvlak opliep, omdat ik in de rug aangevallen zou zijn nadat ik mezelf had omgedraaid. Dat klopt, die kant heb ik inderdaad op gekeken, maar ik heb geen politie gezien of zo. Ik heb ook niets gehoord. Ik heb niet gehoord dat ik weg moest gaan of zo, gewoon helemaal niets. Ik wist niet eens dat er politie ter plaatse was. U vraagt mij of er nog meer mensen op het kruisingsvlak aanwezig waren toen ik geslagen werd. Nee, ik stond daar alleen. Alle anderen stonden op het trottoir voor X of net om de hoek. Misschien dat sommigen net op de rijbaan hebben gestaan, maar niemand anders stond midden op de kruising bij het vuur."

3. Ter aanvulling op zijn verklaring verklaarde verzoeker op 18 januari 2001 tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid onder meer het volgende:

"U vraagt mij hoe het momenteel met mij gaat. Naar omstandigheden redelijk. Ik ben afgelopen dinsdag ontslagen uit het ziekenhuis en woon vanaf dat moment weer bij mijn moeder (...). Zoals u al bekend was, ben ik anderhalve week geleden voor de tweede keer geopereerd aan mijn linkerbovenarm. Omdat het bot daar op meerdere plaatsen gebroken was, was een operatie nodig om deze botfragmenten weer aan elkaar te zetten. Dat is in de tweede operatie ook gebeurd met behulp van plaatjes. Inmiddels heb ik van de artsen in het ziekenhuis vernomen dat de operatie geslaagd is en dat de functie van de hand en de arm grotendeels terug zal komen. Of er zicht op volledig herstel is, kan men nog niet zeggen. Daar is het nog te vroeg voor. Wel ben ik inmiddels begonnen met de fysiotherapie. Het zal nog wel een aantal maanden duren voordat er goed zicht is op hoe het verder allemaal zal verlopen.

(...)

U zegt mij dat ik (in; N.o.) mijn eerste verklaring verteld heb dat ik, toen ik op de kruising stond voelde dat ik op mijn hoofd geslagen werd, dat dit een gemikte klap was. U vraagt mij hoe ik dat weet. Ik weet dat natuurlijk niet maar het voelde zo. Dit is ook mijn eigen

visie. Ik ben namelijk van mening dat als ik van achteren op het midden van de linkerzijde van mijn hoofd word geslagen dat dit niet per ongeluk gebeurt.

U zegt mij dat ik verklaard heb dat ik, toen ik geslagen werd en omkeek, gezien heb dat er 4 ME'ers achter mij stonden. U vraagt mij of ik aan kan geven hoe die daar stonden. Ik vind dat lastig om aan te geven. Ik vond dat ze op een kluitje stonden, schuin links achter mij. Als groepje bij elkaar. U vraagt mij of ze ook om mij heen stonden. Nee, ze stonden echt schuin achter mij.

U zegt mij dat ik in mijn eerdere verklaring heb verklaard dat ik, toen ik op de grond lag, zag dat die vier ME'ers die achter mij stonden, mij weer gingen slaan en dat ik toen mijn arm heb opgetild om mijn hoofd te beschermen. U vraagt mij of ik aan kan geven hoe ik wist dat zij mij weer gingen slaan. Ik zag dat omdat ze de wapenstok omhoog hadden en een dreigende houding aannamen en aanstalten maakte om mij te gaan slaan. Dit was voor mij dus de reden waarom ik mijn arm omhoog tilde. Ik wilde niet nog een keer op het hoofd worden geraakt.

In mijn eerdere verklaring heb ik verklaard dat ik op mijn arm geslagen werd. Ik bedoel daar natuurlijk mijn linkerarm mee die ik ook omhoog tilde om te voorkomen dat ik op mijn hoofd geslagen zou worden.

U zegt mij dat ik in mijn eerdere verklaring verklaard heb dat ik ter plaatse op de kruising geen politie ter plaatse heb gezien. Ik had reeds eerder verteld dat ik wel een gewone politieauto bij de kruising heb zien staan en dat af en toe een politie wagen voorbij kwam rijden maar ik bedoel hiermee dat ik de ME niet ter plaatse heb gezien. Ik heb ze niet aan zien komen en ik heb ze ook niet gehoord. Pas toen ik geslagen werd, zag ik aan de kleding, de helm en de lange wapenstok dat de ME inmiddels op de kruising was.

U vraagt mij of ik, toen ik op de kruising stond, iemand heb horen roepen dat de ME eraan kwam. Nee, dat heb ik echt niet. Ik heb niemand horen roepen. U zegt mij dat anderen verklaard hebben dat dit wel door een aantal personen in de groep is geroepen. Dat is goed mogelijk maar ik heb dat niet gehoord. Gezien de omstandigheden is dit ook wel mogelijk. Het is daarbij ook nog eens zo dat als ik ergens mee bezig ben dat ik me daar dan sterk op concentreer en ik had u reeds verteld dat ik vuurwerk aan het afsteken was."

4. Een vriend van verzoeker, genaamd Hs., verklaarde op 6 januari 2001 tegenover een politieambtenaar van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid onder meer het volgende:

"Ik was in de nieuwjaarsnacht buiten op de kruising H.weg - B.weg. Ik was daar met onder andere L. (verzoeker; N.o.), Ln., Ri., Jo., KT. Er waren nog meer jongens en meisjes bij maar die wil ik niet noemen. De jongens die ik nu genoemd heb daarvan weet ik dat die nog op het politiebureau zitten.

We hebben daar met een grote groep jongeren oud en nieuw gevierd. We deden dat middels een vreugdevuur. Ik weet niet zeker waar dat vreugdevuur uit bestond. Ik ben daar namelijk niet bij geweest. Er werd daar ook vuurwerk afgestoken maar ik heb dat zelf niet gedaan omdat ik daar het geld niet voor over heb. Ik kwam daar pas omstreeks 00.15 uur en toen brandde dat vuur al.

Er sneuvelden ruiten van de kapperszaak X. Volgens mij is de brandweer nog ter plaatste geweest, die stapten nog even uit maar reden gelijk weer door.

Plotseling zag ik de ME van de politie de hoek omkomen. Ik stond toen op de B.weg net om de hoek bij X. Ik zag dat L. op straat stond met het gezicht naar de B.weg toe en zijn rug naar het vuur. Hij stond op straat, ik weet niet hoever van het vreugdevuur vandaan. Het vuur was op het kruispunt.

Ik zag dat L. vuurwerk aan het afsteken was. Ik heb later gehoord dat dat een Romeinse kaars was. Dat is een pijp met schietballetjes. Ik heb niet gezien wat voor soort vuurwerk het was, maar ik hoorde dat later van L.

Ik denk dat L. op dat moment ongeveer 6 à 7 meter bij mij vandaan stond.

Ik zag dat L. zijn capuchon van zijn zwarte trui ophad. Daar overheen droeg hij een leren jas.

Ik stond denk ik op ongeveer 5 meter afstand van de hoek maar op de plaats waar ik stond had ik geen zicht op de H.weg. Ik heb geen auto's horen aankomen. Ik heb ook niets gehoord behoudens het vuurwerkknallen. Voordien hoorde ik al iemand zeggen: "volgens mij komt de ME eraan". Ik kan bij benadering niet zeggen op welk tijdstip dat gezegd werd. Ik weet niet of dat als geintje bedoeld was.

Plotseling zag ik dat de ME de hoek omkwam vanaf de H.weg naar de B.weg. Ik stond toen nog op dezelfde plek. Rondom mij heen stonden nog meer mensen. Ik weet niet wie dat waren. Toen de ME de hoek omkwam, renden de meeste van ons weg in de richting van de bovenkant van de B.weg, dus voor de ME uit. Ik ben ook weggelopen maar niet weggerend. Ik ben ook de B.weg omhoog gelopen, tot net na het pand van X. Iedereen rende maar ik liep achterstevoren weg. Ik liep dus achteruit en kon daardoor geen snelheid maken. Ik wilde ook niet snel weglopen want ik had niets gedaan dus ook niets te vrezen. De ME liep de hoek om. Ik zag dat L. daar nog stond. Op het moment dat iedereen al begon weg te lopen en ik ook aanstalten maakte om weg te gaan, weliswaar achteruit lopend, zag ik dat L. een klap kreeg op zijn hoofd. Ik zag dat dat werd gedaan met een stok, door een ME'er. Het ging allemaal heel snel, maar omdat het vuur brandde, was er voldoende licht en kon ik het goed zien. Ik zag dat L. die klap op de zijkant van zijn hoofd kreeg maar ik durf niet te zeggen waar. In ieder geval op zijn hoofd. Toen L. die klap kreeg, had ik mij al wel een paar meter verplaatst oplopend in de richting van de B.weg. Ik denk

dat ik toen op een afstand van ongeveer 10 à 11 meter van L. af was. Ik zag dat L. op de grond viel. Ik denk dat dat kwam omdat hij een klap had gekregen. Volgens mij kwam dat niet omdat hij struikelde of iets dergelijks of omdat hij wilde weggrennen of zo, want L. was te dronken om weg te rennen.

Ik had al eerder gemerkt dat L. flink zat was. Ik weet niet wat L. die avond gedronken heeft of iets anders gebruikt heeft want ik ben daar niet bij geweest. L. was volgens mij ook te dronken om weg te rennen. Hij kon nog wel goed lopen, maar hij was er niet helemaal bij. Ik bedoel dat hij dus niet nuchter was en met zijn gezonde verstand er niet helemaal bij was.

Ik zag dat er drie of vier ME'ers om L. heen stonden. Ik kon niet zien of dat mannelijke of vrouwelijke ME'ers waren. Ik zag dat toen L. op de grond lag hij door drie of vier ME'ers klappen kreeg. Ik stond toen inmiddels weer een stuk verderop ongeveer de helft van de andere weghelft. Ik schat dat ik toen dus op ongeveer 13 à 14 meter van L. af was.

Ik zag dat L. die klappen met zijn linkerarm afweerde. Ik weet niet hoeveel klappen hij kreeg en ook dus niet precies door hoeveel ME'ers precies maar zeker door drie. Een ME'er stond achter de ander en die kon ik dus niet goed zien. Ik kan bij geen benadering zeggen hoe lang het duurde dat L. die klappen kreeg. Het hoeft niet lang te zijn om toch behoorlijk geraakt te worden. Het kan met twee of drie klappen al flink raak zijn. Ik heb gezien dat er drie ME'ers geslagen hebben, maar ik weet absoluut niet hoe vaak de afzonderlijke ME'ers hebben geslagen. Daar ging het veel te snel voor om dat te kunnen zien. Ik moest zelf ook opletten voor mezelf en de situatie dus ik kon het ook niet goed in me opnemen. Het is dus mogelijk dat per ME'er er een keer dan wel meerdere keren geslagen is, maar ik weet absoluut niet hoeveel klappen L. heeft gehad. Dat kunnen er drie geweest zijn of meer, maar minimaal drie.

Ik ben toen weer verder omhoog de B.weg opgelopen en de ME stelde zich weer op. L. lag op de grond en ik zag dat die drie of vier ME -ers van hem wegliepen. Ik zag dat L. nog even op de grond bleef liggen. Ik weet niet hoe lang, want ik moest de situatie in de gaten houden. Ik zag hem overeind komen en de hoek omlopen naar de H.weg. Ik zag dat hij zijn linkerarm door zijn rechterarm ondersteunde."

5. Op 23 januari 2001 verklaarde voormelde vriend van verzoeker, Hs., tegenover een politieambtenaar van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid onder meer nog het volgende:

"Ik heb dus gezien dat die ME'ers met die wapenstok geslagen heeft op L. zoals ik al eerder verklaard heb. Er gaan nu ook geruchten dat er door de ME ook geschopt is maar ik heb dat niet gezien dus ik kan dat ook niet zeggen.

U vraagt mij hoe L. op de grond lag. Ik heb al verteld dat hij niet op de grond terechtgekomen is omdat hij struikelde tijdens wegrennen of iets dergelijks. L. was daar te dronken voor om weg te kunnen rennen. Toen ik L. op de grond zag liggen, lag hij met zijn rug op de grond, niet helemaal plat. Zijn bovenlichaam een beetje op zijn rechterschouder gedraaid. Ik zag dat hij zijn linkerarm ter bescherming voor zich hield. Op dat moment stonden er dus een aantal ME'ers om L. heen. Ik kon L. nog op de grond zien liggen gedeeltelijk tussen de benen van de ME'ers door. Ik kon het onderste gedeelte van L. toen niet zien maar ik kon wel zien dat hij daar lag. Ik heb toen dus gezien dat er een aantal keren geslagen is. Drie keer heb ik het minimaal gezien, omdat er vier omheen stonden, waarvan ik er drie heb zien slaan. Ik kon niet zien waar die klappen terecht kwamen, maar ze sloegen in ieder geval met hun wapenstok. Ik heb niet gezien dat L. op de hurken gezeten heeft.

Ik heb later gezien dat L. opstond en wegliep. Ik ben nadien via een omweg naar de kruising teruggegaan en hoorde toen van iemand anders dat L. gewond zou zijn.

Nadien heb ik met anderen L. naar het ziekenhuis gebracht. ..."

6. Een vriend van verzoeker, genaamd Jo. verklaarde op 6 januari 2001 tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid onder meer het volgende:

"Op oudejaarsavond, zondag 31 december 2000, ben ik omstreeks 20:45 uur, rechtstreeks vanuit mijn werk naar de woning van een vriend van mij, genaamd L., gegaan.

(...)

Wij hebben die avond gezellig doorgebracht door wat muziek te luisteren en te drinken. Ook hebben we wat geblowd. Verder hebben wij allemaal ook cocaïne gebruikt. U vraagt hoeveel en vaak dit is geweest. Ik weet dat allemaal niet meer. De denk dat wij allemaal ongeveer 1 gram aan cocaïne gebruikt hebben. Het kan zijn dat de een wat meer dan de ander heeft gebruikt maar ik denk dat dit een aardig gemiddelde is.

Ik kan u verder zeggen dat er veel gedronken is. Ik heb onder andere een halve fles rode Wodka met Red-Bull gedronken en twee Barcardi Breezers. L. heeft dit ook allemaal gedronken maar hij heeft er ook nog bier bij gedronken. De anderen hebben dit ook allemaal gedronken. Ik kan wel zeggen dat we allemaal flink gezopen hadden. Verder kan ik u vertellen dat ik de vrienden die ik opnoemde allemaal goed ken en dat ik kan zeggen dat ik niet erg goed tegen teveel alcohol kan maar L. kan er nog veel minder tegen. Hij was dan ook flink aangeschoten en deed wat lacherig en dat waren we allemaal. De sfeer op de kamer was goed en gezellig.

Omstreeks 23.45 uur ben ik vanaf de kamer van L. naar mijn vriendin te gaan. Dit is Mi. (...). Ik deed dit omdat ik dat met haar afgesproken had. Ik zou tijdens de jaarwisseling bij

haar zijn. Ik ben daar gebleven tot 00:15 uur waarna ik samen met haar naar de kruising H.weg / B.weg (...) ben gegaan om daar verder Oud en Nieuw te vieren met mijn vrienden en bekenden. Toen ik daar die nacht aankwam, zag ik bij het naderen van die kruising dat er inmiddels een vreugdevuur was gesticht. Dit was van tevoren ook zo afgesproken en daarvoor hadden we drie bankstellen geregeld. Op de kruising heb ik toen tevens een groot aantal vrienden en bekenden getroffen. Ik schat dat er toen ongeveer 40 à 50 personen op de kruising aanwezig waren. Toen ik op die kruising aankwam zag ik tevens dat op de B.weg, het gedeelte tussen de H.weg en de D.weg (...) een opvallende politieauto stond. Ik kan u vertellen dat de sfeer op die kruising erg goed en gezellig was. Zo hebben we elkaar gelukkig nieuwjaar gewenst en hebben we ook wat vuurwerk afgestoken.

(...)

Ik heb in ieder geval gezien dat een lawinepijl aan een verkeersbordje dat op de vluchtheuvel van de H.weg is ontploft. Dit was de vluchtheuvel voor X (...). Ik hoorde namelijk op een gegeven moment het geluid van het vuur spugen van zo'n pijl, kort voordat die ontploft. Toen zag ik dus dat die pijl op die vluchtheuvel was bevestigd. U vraagt mij wie die pijl aanstak. Ik weet dat niet meer. Er zijn meerdere mensen door elkaar heen naar die vluchtheuvel gelopen en ook L.

Op een gegeven moment sloeg de sfeer van de gehele groep om. Ik weet niet waarom maar ineens hoorde ik dat er ruiten sneuvelen. Later is mij gebleken dat dit de ruiten waren van de kapperszaak van X. Deze kapperszaak zit op de hoek H.weg / B.weg (...). U vraagt mij waarom de sfeer omsloeg en wat er toen precies gebeurde. Ik weet niet waarom, misschien was het wel omdat die politieauto er stond. Dat weet ik echt niet. Ik was het er ook niet mee eens. Ook niet met het gebeuren dat die ruiten werden vernield. Ik denk dat als de politie niet zo opvallend aanwezig was geweest, met die ene auto, dat de groep wat rustiger was gebleven. Ik weet het niet. De politie provoceerde ons niet. Ik denk dat het komt omdat wij in de loop van het jaar regelmatig door de buurt met de politie zijn geconfronteerd omdat wij overlast zouden veroorzaken en daar waren wij het niet mee eens.

Korte tijd later hoorde ik dat er in de groep geroepen werd: ME van rechts, ME van rechts. Ik stond op dat moment op de B.weg. Ik keek vervolgens de H.weg op, in de richting van de C.weg, en zag aan weerskanten van de rijbaan ter hoogte van (...) twee ME-bussen staan. Ik zag dat een aantal ME'ers, ik schat ongeveer 20 man, uit die twee bussen stapte. Ik zag dat zij direct uitstapten en een linie vormden over de breedte van de H.weg. Ze stonden voor de bussen. Dit was de eerste keer dat de ME er die avond was. Ik denk dat ze vervolgens ongeveer twee of drie minuten voor de bus hebben gestaan voordat ze naar voren kwamen. Zelf ben ik weer om de hoek gaan staan, op de B.weg. Ik had toen geen zicht meer op de ME. Ik weet niet waar L. op dat moment was. Er liepen zoveel mensen dat ik niet meer wist waar iedereen stond.

Ik heb toen een Molotovcocktail gekregen van Ri. Ik heb daar op dat moment niets mee gedaan, ik heb die meegenomen in mijn hand.

Ik merkte dat de ME er aan kwam doordat ik mensen de hoek om zag rennen. Ik heb geen waarschuwing gehoord van de politie, dat wij moesten vertrekken of iets dergelijks. Ik heb in ieder geval niets door de luidspreker horen komen. Ook heb ik geen commando gehoord dat de ME naar voren moest komen. Toen ben ik zelf ook maar gaan lopen, verder omhoog op de B.weg (...).Ik liep met de groep mee.

Ik zag dat de ME achter onze groep aan kwam. Ik zag dat de ME schuin over de kruising naar voren kwam en een kwartslag naar links maakt. Vervolgens zag ik dat de ME op een linie dwars over de B.weg opgesteld stond (...). Ik zag dat de twee ME-bussen achter die linie stonden. Ik weet niet waar L. is gebleven, hij stond niet in de groep waar ik bij stond.

Op een gegeven moment heb ik een Molotovcocktail gegooid naar de ME. Daarna ben ik gevlucht voor de politie en via (...) weer naar de kruising teruggelopen. Ik ben toen weer met twee anderen (...) op de kruising H.weg - B.weg gaan staan.

De ME was inmiddels omgedraaid en stond op de B.weg met het gezicht in de richting van de H.weg.

Ik zag dat het grootlicht aanging van de ME bussen, de schijnwerpers op het dak.

Ik hoorde dat door de luidspreker geroepen werd dat wij weg moesten wezen, anders zouden zij ingrijpen.

Ik zag dat een aantal ME'ers in de ME auto klommen en dat de ME auto met open deur naar ons toe kwam rijden.

Ik ben toen heel hard weggerend en de woning op H.weg (...) in gevlucht. Daar trof ik L. aan. Hij zat op een stoel in de huiskamer. Ik zag en hoorde dat hij zwaar overstuur was en hij had echt heel veel pijn aan zijn arm. Hij zei dat die arm gebroken was. Verder was in die woning: GT. en zijn vader, Mi. en Wo., Ri2, Z en Hs.

Ik zag dat L. ook bloedde aan zijn oor. Mijn vriendin Mi. heeft samen met Wo. mijn auto opgehaald die stond bij mij voor de deur geparkeerd (...). Wij, Hs., ik en L. zijn naar buiten gelopen en in de auto gestapt.

De ME stond nog steeds opgesteld op dezelfde linie (...). De ME stond met het gezicht naar ons toe. Niemand van de ME reageerde op ons, wij konden instappen en wegrijden.

In het ziekenhuis mocht alleen Hs. bij L. komen omdat Hs. nuchter was.

(...)

Later heb ik van Hs. gehoord dat toen de ME er aan kwam voor de eerste keer, L. op de kruising stond en bezig was een Romeinse kaars aan te steken. Hs. vertelde mij dat L. op de hoek heeft gestaan, op de rijbaan (...). Verder vertelde Hs. dat L. waarschijnlijk een tik van achteren had gehad van de ME en dat hij daardoor was uitgedegen. Vervolgens had L. geprobeerd de slagen met zijn linker arm af te weren van de ME, terwijl hij op de grond lag. Hs. vertelde dat er echt op L. in gemept was....”

7. Een vriend van verzoeker, genaamd GT. verklaarde op 8 januari 2001 tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid onder meer het volgende:

"Ik woon samen met mijn vader in perceel H.weg 40 (...).

L. heeft een kamer helemaal boven in het pand gehuurd.

Ik heb de oudejaarsavond in dit pand gevierd op de beneden verdieping. (...).

Bij de jaarwisseling hebben we elkaar een hand gegeven en daarna zijn wij naar buiten gegaan om vuurwerk af te steken. Wij hebben naar vuurwerk gekeken en naar een vuur wat was aangelegd op de kruising H.weg met de B.weg. Toen wij buiten kwamen, brandde dat vuur al. Het was gewoon gezellig en er was eigenlijk niets aparts aan de hand. Alleen een ruit van de kapsalon was gesneuveld na de jaarwisseling. Ik heb dat niet gezien. Wij stonden namelijk om de hoek op de B.weg richting cafetaria (...). Ik stond daar in een flinke groep, ik schat een man of 50. We stonden daar op de stoep bij de kapsalon.

(...)

Ik had die avond zelf wel behoorlijk gedronken. Ik had bier gedronken en een glas champagne. Ik was wel aangeschoten maar ik was niet dronken. Ik wist nog wel wat ik deed. Ik heb ook geen verdovende middelen gebruikt, niet geblowd. Ik blow niet meer.

Op een gegeven moment kwam er een gewone surveillanceauto van de politie en een brandweerauto aanrijden.

Die bleven even staan en reden daarna, na even te hebben gekeken, weer door. Het vuur was ook niet zo groot, het was maar een klein vuurtje, het is wel eens groter geweest. Er was eigenlijk niets aan de hand.

Een tijdje daarna kwam er ME. Ik stond nog steeds op dezelfde plaats. Er werd in de groep geroepen dat de ME eraan kwam. Bij het groepje van ons stond L. ook. Ik heb de ME auto's niet aan zien komen.

Toen er werd geroepen dat de ME eraan kwam, bleek dat de ME lopend vanaf de H.weg (...) de kruising met de B.weg op kwam lopen. De ME'ers liepen dwars over de weg naast

elkaar. Ze renden.

L. stond op dat moment net voor of net achter de vluchtheuvel op de B.weg, ter hoogte van de plaats waar wij stonden. L. stond met de rug naar het vuur, naar het kruisingsvlak. L. was flink aangeschoten anders had hij de ME wel gehoord. L. stond gebukt met vuurwerk in de hand. Ik weet niet wat dat voor vuurwerk was, een klein doosje met ik dacht spuitvuurwerk, een spuitfonteinje met een knal.

Voordat de ME kwam is er niet geroepen door de politie. Er is niet gewaarschuwd dat er een charge zou worden uitgevoerd. Voor zover ik weet is er helemaal niets door de politie geroepen voor de charge werd uitgevoerd.

Iedereen van de groep van ons liep een stuk weg toen de ME kwam, ik heb wel steeds richting kruisingsvlak gekeken, waar de ME vandaan kwam. De ME'ers liepen vanaf de H.weg de B.weg in, in onze richting.

L. was op dat moment alleen op de kruising. Ik zag dat een ME'er L. met een wapenstok van achteren in de nek sloeg. Ik weet niet in welke hand de ME'er de wapenstok had. L. werd volgens mij tegen zijn linkerkant van de nek geraakt. L. viel daarna, ik zag dat hij door de knieën zakte en daarna lag hij op de grond. Ik weet niet hoe hij precies op de grond lag. Ik zag dat er nog drie ME'ers bij kwamen en ik zag dat deze op L. insloegen en schopten naar L.. Dat waren ME'ers die naast de eerste, die L. in de nek sloeg, op linie hadden gelopen. Ze sloegen L. met de wapenstok. Ik heb zeker gezien dat een ME'er L. heeft geschopt. Ik weet niet waar L. geraakt werd met die schop. In totaal hebben dus vier ME'ers L. geslagen, de eerste die L. in de nek sloeg, daarna drie anderen die sloegen met de wapenstok en zeker een van de drie laatste die L. schopte. Die klappen met de wapenstok kwamen zeker op zijn armen terecht.

Toen L. de eerste klap kreeg bracht hij, terwijl hij al op de grond lag, zijn linkerhand omhoog ter hoogte van zijn gezicht, kennelijk om dit af te schermen. Er kwamen daarna in ieder geval klappen op de linkerarm van L. terecht.

L. bleef daarna op de kruising liggen en de ME kwam vervolgens in linie in onze richting.

Wij zijn daarop gevlucht."

8. De heer D. verklaarde op 11 januari 2001 onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid:

"Op 1 januari 2001 omstreeks 00.30 uur ben ik samen met mijn vriendin Ti. en twee vrienden (...) naar de kruising H.weg-B.weg gelopen. Wij gingen daar naartoe om vrienden te ontmoeten en gelukkig nieuwjaar te wensen. Op de kruising zag ik dat er vuurwerk afgestoken werd en er was een vuur gemaakt. Wij zijn daar ongeveer een kwartier gebleven, of iets langer.

Ik heb daar op de kruising ook L. ontmoet. Ik heb hem heel even gesproken en gelukkig nieuwjaar gewenst. Ik weet niet meer wie ik daar nog meer gesproken of gezien heb, er stond een heel grote groep mensen. Ik kan niet schatten hoeveel.

Ik heb niet gezien dat de ME aan kwam rijden, ik was toen al bij de kruising weg.

Ik ben ongeveer 20 meter, of nog geen 20 meter, van de kruising weggelopen, over de H.weg (...). Ik zag uit tegenovergestelde richting twee ME-busjes aan komen rijden. Ik had absoluut geen zin in een confrontatie met de ME daarom ben ik weg gegaan.

Ik ben links een zijstraat ingelopen, ik weet niet hoe die straat heet. Wij zijn omgelopen en ik ben mijn vrienden kwijtgeraakt. Ik ben gaan staan kijken in een zijstraat (...) ongeveer 20 of 30 meter van de kruising H.weg - B.weg. Dat was in de buurt van een bushalte.

Ik heb gezien dat er een jongen, die achteraf L. bleek te zijn, flink te pakken werd genomen door de ME. Ik herkende die jongen eigenlijk direct al als L. Ik herkende hem aan zijn kleren: een zwarte leren driekwart jas, een capuchon op en een spijkerbroek aan geloof ik.

Ik zag namelijk dat L. stond voor de kapperszaak van X, hij stond op de stoep. Ik zag dat er een ME'er schuin achter hem aangelopen kwam. L. had dat niet in de gaten. Ik zag dat die ME'er hem sloeg, met een stok. Het ging echt hard, ik kon die klap ook horen. L. stond toen met het gezicht naar de straatzijde toe, op de H.weg, op de stoep.

Die ME'er naderde L. van achteren. Ik zag dat L. schrok toen hij die eerste klap kreeg. Ik zag dat L. een afwerende beweging maakte met zijn linkerarm boven zijn hoofd. L. is niet bij de eerste klap gevallen. Ik heb toen 1 ME'er bij L. gezien. Ik zag dat die ME'er L. nog een keer sloeg en schopte. Tijdens de eerste klap draaide L. zich weg van die ME'er, hij draaide zijn hoofd opzij. Die andere klap werd gegeven in de richting van zijn arm. Ik zag dat die klap terecht kwam op, denk ik, zijn linkerarm. Dat weet ik niet precies. Die ME'er schopte met zijn rechter been en raakte L. laag, ik meen op zijn benen. Ik zag dat L. toen op de grond viel.

Ik zag dat er toen heel erg snel een aantal ME'ers bij kwamen, zeker twee, het kan ook meer zijn. Ik zag dat die ME'ers ook L. sloegen. Ik heb L. niet meer gezien.

De ME begon alle kanten op te rennen, ik heb toen wat meer afstand genomen. Het liep uit de hand en ik ben weggegaan daarom. Ik heb niet meer gezien of L. daarna opgestaan is.

Toen L. geslagen werd, stond het ME-busje op de H.weg ter hoogte van de kapperszaak X.

Er stond ook een ME-busje op de B.weg en een politieauto. De ME stond niet opgesteld op een linie maar liep als een stel dolle hammen door elkaar heen.

Ik weet niet wat L. daar op dat moment aan het doen was. Ik kan mij niet herinneren dat ik L. vuurwerk heb zien afsteken op dat moment, ook niet dat hij iets gegooid heeft.

Ik heb op die kruising gelopen, het was daar niet glad, ook niet op de stoep bij X. Hier en daar lag er nog wel een bolletje sneeuw maar het was niet glad.

Van waar ik stond kon ik L. goed zien, het was goed verlicht door het vuur en de lantaarnpalen waren aan.

Ook de zoeklichten van de ME-bus waren aan.

Ik heb nog wel mensen gezien iets verder van L. af, maar toen hij geslagen werd stond hij helemaal alleen.

De anderen waren een meter of drie van hem vandaan, voorbij de ingang van het huis waar L. woont."

9. Een vriend van verzoeker, genaamd Ln., verklaarde op 13 januari 2001 tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid onder meer het volgende:

"Op oudejaarsavond 31 december 2000 vanaf 18.00 uur ben ik bij L. op bezoek geweest, dat was op de H.weg in een bovenwoning.

Wij hebben die avond wat muziek gedraaid en gekletst met een paar jongens. Ik ken L. goed, de rest maar half. Ik weet in ieder geval dat Ri. erbij was. Er is door ons wel wat gedronken op oudejaarsavond. Ik heb zelf wat biertjes op, zo'n 6 à 8 blikjes. Iets anders heb ik niet gedronken, ik heb niet geblowd, naar mijn weten L. ook niet. ik heb daar niet op gelet. Ik heb geen cocaïne gebruikt en ik heb daar niets van gezien. Rond 00.10 zijn wij allemaal naar buiten gegaan. Ik heb buiten gestaan op de kruising van de H.weg met de B.weg, ik ben gaan staan (...) naast de kapperszaak X aan de zijde van de B.weg. Ik heb daar nieuwjaar gewenst, het was gewoon een gezellige boel daar op de kruising. Toen ik buiten kwam zag ik dat het vuur midden op de kruising al brandde. Verder werd er vuurwerk afgestoken. Ik had zelf ook vuurwerk. Ik heb ook hele harde knallen gehoord, ik weet niet wat dit is geweest. Ik weet niet of er lawinepijlen zijn afgestoken. Ik weet ook dat er een ruit is gesneuveld van de kapperszaak van X. Ik heb niet gezien hoe die kapot is gegaan, ik kan mij wel herinneren dat ik een harde knal hoorde en toen ik keek lag de ruit eruit. Ik weet niet wie dat gedaan heeft. Ik heb op een gegeven moment wel een politieauto zien staan op de B.weg, nabij die kruising, schuin tegenover de kapperszaak. Dat was een gewone, opvallende politieauto, geen ME auto.

Ongeveer een kwartier nadat die ruit was gesneuveld kwam de ME eraan. Ik stond toen nog op de B.weg nabij de kapperszaak van X. Ik hoorde toen een jongen roepen: "Kijk nou eens, daar heb je de ME". Ik keek en ik zag dat de ME de hoek om kwam vanaf de H.weg

in de richting van de B.weg, dus linksaf de hoek om. De ME kwam dus vanuit de richting van het huis van L.. Ik zag dat de ME dwars over de weg liep, niet rende, op linie van stoep tot stoep. Ik ben toen een stukje verder weg gelopen over de B.weg, weg van de ME. Ik was toen ongeveer 20 à 25 meter, het kan ook meer geweest zijn, van de kruising af. Ik keek toen om en zag dat een jongen met een 3/4 leren jas aan bij het vuur op de kruising stond. Ik zag dat hij met iets bezig was, hij keek in de richting van het vuur en zijn rug was in de richting van de ME. Ik zag dat hij met zijn handen voor zich met iets bezig was, ik weet niet met wat. Ik zag dat de linie van de ME vlak achter de jongen stond. Ik zag dat de jongen geduwd werd door een ME-er, hoe weet ik niet. Ik zag dat de jongen daardoor wankelde en zich probeerde staande te houden, hij viel niet op de grond. Ik zag vervolgens dat die jongen geslagen werd door ongeveer twee of drie ME'ers, met die stokken die de ME'ers bij zich dragen. Het duwen en slaan gebeurde op nagenoeg dezelfde plaats. Ik heb niet gezien of hij ook nog geschopt is. Dit is alles wat ik gezien heb, ik ben daarna weggegaan. Ik ben een blok omgelopen en ik ben weer het huis van L. binnen gegaan en ik ben op zijn kamer gaan zitten. Ik ben daar door de politie aangehouden. Later op het politiebureau hoorde ik dat er een jongen in het ziekenhuis lag: ik hoorde dat L. met een gebroken arm in het ziekenhuis lag. Daaruit heb ik geconcludeerd dat de jongen die ik heb gezien op de kruising, die geslagen werd door de ME, L. geweest moet zijn. Ik weet dat L. een 3/4 jas heeft van leer. Het was die nacht niet glad, niet op straat en niet op de stoep. Ik heb voor het ME optreden geen waarschuwing gehoord van de politie."

10. Politieambtenaar La. verklaarde op 8 januari 2001 onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid:

"Ik ben werkzaam als groepschef op het rayon Noord te Nijmegen van de regiopolitie Gelderland-Zuid. Ik had dienst in de nacht van oud op nieuw 2000/2001. Ik ben met de reguliere dienst begonnen op 31 december 2000 om 21.00 uur. Ik was die nacht samen met Vr. sectorcommandant BPZ (Basispolitiesorg; N.o.) voor de rayons Noord en Oost. Onze taak was de coördinatie van de BPZ bij ongeregelde heden en het moment aan te geven dat opgeschaald zou moeten worden en inzet van ME en/of AE nodig was.

Na de jaarwisseling, mogelijk rond 00.30 uur maar dat is in het BPS terug te vinden, kwam er een melding van de surveillance-eenheid 11-04 dat zij reden op de kruising van de H.weg met de B.weg en dat er met iets naar hun auto werd gegooid. Verder zou er een grote hoeveelheid mensen staan. Wij, Vr. en ik, (...) zijn onmiddellijk ter plaatse gegaan, mede gezien het feit dat uit het verleden bekend was dat op deze kruising problemen te verwachten waren. Wij reden met een onopvallende auto. Wij reden vervolgens op de H.weg (...) en zagen de 11-04 voor ons rijden. Deze auto sloeg rechtsaf de B.weg in. Wij reden achter de 11-04 ook de B.weg in. Net toen wij de bocht doorgingen hoorde ik dat er iets, ik dacht een stuk glas, tegen de voorruit van onze auto kwam. Achteraf hoorde ik van de bemanning van de 11-04 dat ze een molotovcocktail op de ruit van hun auto hadden gekregen en ik vermoed dat wij een scherp hiervan op onze ruit kregen.

Ik heb een lichtsignaal gegeven naar de 11-04 omdat wij met hen wilde spreken.

De 11-04 reed echter een blokje rond en kwam weer op de H.weg uit en reed weer richting kruising met de B.weg, nu uit tegengestelde richting. Net voor de kruising stopte de 11-04 en wij stopten naast hen. Wij hebben even met elkaar gesproken en toen hoorde ik dat er iets naar hun auto was gegooid. Of toen is gezegd dat het ging om een molotovcocktail weet ik niet meer. Omdat de mensen op de kruising H.weg met de B.weg op ons begonnen te reageren zijn wij een stuk achteruit gegaan.

Ik zag dat er op dat moment een vuurtje was op het kruisingsvlak en de mensen liepen daar wat heen en weer. Van H., die onder andere op de 11-04 zat, hoorde ik dat er tussen de mensen daar personen waren van de harde kern van NEC. Door Vr. en ook door H. is daarop contact geweest met Alpha (de Algemeen Commandant) om op te schalen. B., Ro. en Si. zaten op de Alpha.

Gezien het feit dat er een dreigende situatie was is toen besloten om op te schalen, daarmee bedoel ik om een inzet van de ME te vragen. Volgens mij was er op dat moment al een ruit gesneuveld van een winkelpand, van X (...).

De 11-04 is ter plaatse gebleven en heeft daar de hele tijd rondgereden. Wij zijn via een zijstraat een rondje gaan rijden om via een omweg op de H.weg terug te komen.

(...)

Ik ben vervolgens met Vr. via de B.weg naar de betreffende kruising terug gereden. Wij kwamen toen vanaf de D.weg. Ongeveer 20 meter voor de kruising met de H.weg heb ik de auto op een parkeervak geparkeerd. Vr. en ik hadden vanaf deze plaats goed zicht op de kruising. Het was gewoon druk op de kruising, er liepen allemaal mensen door elkaar, er werd nog wat rommel op het vuur gegooid. Het was niet echt een groot vuur. Er is mij niets opgevallen van apart vuurwerk.

Vervolgens kwam de ME aanrijden vanuit de richting van het centrum (...). Ik heb de ME voertuigen (twee stuks) de kruising recht over zien rijden.

Op het moment van aanrijden van ME voertuigen of net daarvoor hoorde ik via mobilfoon dat H. iemand aanwees die een molotovcocktail zou hebben gegooid. Deze persoon is aangehouden en overgebracht door de 13 serie. Wie de aanhouding heeft gedaan weet ik niet.

Via de porto hoorde ik vervolgens dat V., sectiecommandant ME, een plan had om de relschoppers in te sluiten. Volgens mij is een voertuig van de ME op de H.weg gebleven en is een tweede voertuig omgereden dacht ik naar de B.weg.

Gezien het feit dat er werd gegooid naar politiemensen, onder andere met molotovcocktails, het feit dat er vuur werd gestookt en het feit dat de openbare orde ernstig werd verstoord werd vervolgens door de ME een charge uitgevoerd. De eerste keer dat een charge werd uitgevoerd heb ik gezien dat de ME vanaf de H.weg linksaf de B.weg opging. Ik neem aan dat de bedoeling was om de reischoppers weg te krijgen, te verspreiden. Volgens mij zijn er bij die eerste charge mensen weggeduwd door de ME. Ik heb niet gezien dat er geslagen is door ME'ers, maar ik merk hierbij op dat ik de ME op de rug keek zodat ik niet alles kon zien. Ik heb ook gezien dat een aantal mensen is weggerend. Ik was eigenlijk verrast dat ik de ME zag lopen. Ik bevond mij vrij, kort bij de kruising, zat in de auto met open raam, en heb niet gehoord dat er geroepen is naar de aanwezigen door de ME.

Ik had verwacht dat er gewaarschuwd zou worden dat men zich moest verspreiden en dat anders geweld zou worden gebruikt."

11. Op 17 januari 2001 verklaarde politieambtenaar Al. onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid:

"Ik werk als brigadier in de basis politiezorg (...).Tevens ben ik groepscommandant bij de ME.

Ongeveer half november is besloten dat de ME tijdens oud en nieuw zou gaan werken als flex ME. Dit betekent dat er in kleinere groepen ME gewerkt wordt, in plaats van 11 man zaten er nu 7 of 8 man in een groep. De sectie werd onderverdeeld in 3 groepen in plaats van 2. Daarnaast werd de sectie ME ook nog aangevuld door een groep AE voor die nacht

(...)

Wij zijn die avond op 31 december 2000 begonnen om 19.00 uur met een kleine briefing, in die briefing werden een aantal bijzonderheden genoemd, onder andere dat op het adres H.weg 40 een groot aantal stobalen en brandbare vloeistoffen uit huis waren gehaald, die bestemd waren voor het vreugdevuur dat daar elk jaar plaats vindt. De wijk (...) is een wijk die bij ons team hoort en ik wist dat op zaterdag en op zondag daar in de directe omgeving van de kruising H.weg - B.weg twee auto's waren weggesleept omdat het de verwachting was dat die in de brand zouden gaan.

De locatie H.weg - B.weg is mij vanuit mijn team werkzaamheden bekend als een overlastplek en verzamelplaats van HKN-ners. Dit zijn harde kern NEC aanhangers. Mij is ook bekend dat (...) op de H.weg 40 GT. woont Hij is een van die HKN-ners. Verder weet ik dat dit pand wordt gebruikt als kamerbewoning en dat in de kelder een soort NEC-honk is gevestigd. Op die kruising zijn de lantaarnpalen geschilderd in de kleuren rood-zwart-groen, de kleuren van NEC.

In het voortraject werd door de buurt hun ongerustheid uitgesproken voor de naderende oud en nieuw viering, de buurt verwachtte grote ongeregelheden op die kruising. Vorig jaar had er ook een grote ordeverstoring plaatsgevonden.

(...)

Via de portofoon hoorde ik dat de 11.04 aan de meldkamer doorgaf dat zij zich moesten terugtrekken van de kruising H.weg - B.weg omdat er verschillende malen met zwaar vuurwerk in hun richting was gegooid. Dit was rond 00.30 uur.

Wat later hoorde ik over de portofoon dat de 11.04 aan de meldkamer door gaf dat er twee ruiten van de kapperszaak van X vernield waren. Ik concludeerde daaruit dat de 11.04 weer teruggegaan was naar die plaats.

Omstreeks 00.50 uur hoorde ik over de portofoon dat de 11.04 meldde aan de meldkamer dat er gericht naar hen gegooid was met een molotovcocktail vanaf de luifel of het dak van de kapperszaak.

(...)

Bij het naderen van de kruising van de H.weg met de B.weg zag ik het vuur midden op het kruisingsvlak branden. Wij hebben de ME-bus stilgezet op gepaste afstand vanaf de kruising, de Delta 50 stond achter ons. Hoe groot die afstand was weet ik niet. Ik zag dat er een groep mensen stond op de H.weg voor de (...)zaak van X, voor mij gezien aan de linkerzijde van de weg. Ik weet niet hoe groot die groep was. Die groep stond op het trottoir, in de directe nabijheid van de luifel. Op het moment dat wij aan kwamen rijden zag ik dat er beweging kwam in die groep. Op het moment dat de ME bus daar stil stond, zag ik dat er vanuit die groep werd gegooid met glaswerk en vuurwerk in de richting van de ME bus waar ik in zat. Ik heb niet kunnen zien wie er gooide. Mijn zicht werd beperkt door het vizier van mijn helm en het raster dat voor de voorruit van de ME bus zit.

(...)

In de ME bus heb ik overlegd met V. en ik kreeg van hem de toestemming om middels een charge op te treden. Tegen de groep personen van waaruit gegooid werd. Ik heb dat nog een keer aan hem gevraagd en V. ging daarmee akkoord. Ik heb via de ME portofoon aan de ME'ers in de Delta 30 en Delta 50 doorgegeven hoe we zouden gaan optreden. Ik heb gezegd: "we formeren een linie, 10 meter voor het voertuig, en bij het chargeren zullen we linksaf een zwenkbeweging maken de B.weg op in de richting van de P.weg". Hierna heb ik het commando gegeven: "Delta 50 linies. Delta 30 rechts, 10 meter voor het voertuig, nu".

Vervolgens is de linie opgesteld, een aantal meters voor het voertuig. Ik ben uitgestapt en ik ben achter de linie gaan staan, dat is de gebruikelijke plaats voor de

groepscommandant. Ik weet niet hoe de volgorde was van de mensen in de linie omdat wij niet optraden met onze vaste eenheid. Ik wist dus niet wie op welke plek in de linie stond. Ik ging er wel vanuit dat de leden van Delta 50 links stonden en Delta 30 rechts.

Achteraf heb ik gehoord van de ME leden dat bij het innemen van de linie gegooid werd vanuit die groep die bij de kapperszaak stond in de richting van de ME. Ik heb daar zelf niets van gezien of gehoord.

Via de ME portofoon heb ik de opdracht gegeven: "charge nu".

Vervolgens ging de linie in looppas naar voren toe. Ik weet niet waar ik op dat moment precies liep, ik liep achter de linie. Op grond van de voorinformatie richtte ik mijn aandacht met name op de luifel boven de (...)zaak omdat van daar af eerder met een molotovcocktail werd gegooid. De linie zwenkte door en verplaatste zich volgens plan de B.weg op. Ik ben niet om het vuur heen gelopen, ik heb de binnenbocht genomen. Ik zag bij de vluchtheuvel op de B.weg twee collega ME'ers staan bij een persoon die op de grond lag. Ik zag dat de linie iets verder was en dat er een gat in die linie was ontstaan, het middelste gedeelte was gewoon weg. Mijn conclusie was dat die twee collega's die daar stonden uit die linie waren. Ik liep naar die twee collega's toe om hen weer naar de linie toe te sturen. Ik zag dat op de grond, in de directe nabijheid van de vluchtheuvel een persoon op de grond lag, met een capuchon over zijn of haar hoofd. Deze vluchtheuvel is verhoogd met stoepbanden. Die persoon lag op de weg met de voeten in de richting van de kapperszaak. Ik riep tegen die persoon dat hij daar weg moest gaan. Ik weet niet meer wat ik letterlijk gezegd heb. Ik zag dat die persoon geen enkele reactie gaf. Ik kon op dat moment niet het gezicht van die persoon zien. Ik wilde hem daar weg hebben. Hij moest daar weg omdat indien hij achter de linie zou blijven, hij een gevaar zou kunnen vormen voor de ME zeker gezien het feit dat er met molotovcocktails was gegooid. Ik probeerde met mijn rechterhand zijn kleding te pakken maar ik kreeg geen houvast. Ik denk dat dat kwam doordat ik mijn wapenstok in mijn rechterhand had. Ik had de bedoeling om hem overeind te trekken. Die persoon lag daar als een slappe pop. Ik hoorde dat hij zei: "ik heb last van mijn arm", of iets dergelijks. Onmiddellijk daarna stond hij uit eigen beweging op en kwam daardoor schuin naast mij te staan, ik dacht dat hij links van mij stond. Het viel mij op dat die persoon met zijn rechterhand zijn linkerarm vasthield en tegen mij zei: "ik heb pijn in mijn arm of ik heb last van mijn arm", althans woorden van gelijke strekking.

Ik hoorde dat hij op een monotone manier tegen mij sprak, zonder emoties. Ik heb toen weer tegen hem gezegd: "wegwezen, opsodemeteren", of iets dergelijks. Ik zag dat die persoon weg liep in de richting van de (...)zaak en de H.weg. Daarna ben ik hem uit het zicht verloren. Ik weet niet of hij strompelde maar ik zag wel dat hij recht op stond. Ik kan die persoon niet verder omschrijven. De capuchon die hij ophad was niet een capuchon die aan zijn overjas vast zat, volgens mij.

Op een gegeven moment zijn die twee ME'ers weer aangesloten in de linie. Ik weet niet op welk moment dat precies was. Ik sloot mij ook weer aan achter de linie en op dat moment zag ik dat er een molotovcocktail voor de linie op de grond uit elkaar spatte.

Op enig moment dat ik bij die persoon stond die op de grond lag, heb ik die persoon met mijn wapenstok een tik op zijn of haar achterste gegeven. Ik weet niet op welk moment dat precies was. Tegelijkertijd of kort daarvoor heb ik heb aangeroepen: "opstaan en wegwezen", of woorden van gelijke strekking. Ik kreeg hierop geen enkele reactie. Ik weet niet of ik die persoon vol geraakt heb of half, ik heb hem in ieder geval een tik gegeven, niet gepord. Ik weet niet op welke manier, onderhands of bovenhands, ik die persoon geslagen heb.

Ik weet wel zeker dat ik die persoon raakte op zijn achterste.

Ik heb deze persoon niet eerder gezien dan op het moment dat hij op de grond lag.

Ondertussen heb ik ook op enig moment het commando gegeven: "linie halt houden" omdat ik ondertussen zag dat de linie te ver doorliep. Ik weet niet precies op welk moment dat was. Op het moment dat ik bij die persoon stond die op de grond lag, wist ik niet wie die twee collega's waren. Ik heb alleen tegen hen gezegd dat zij weer terug in de linie moesten gaan.

Voorafgaand aan de eerste charge is er geen algemene waarschuwing gegeven.

De reden daarvoor was dat er snel opgetreden moest worden omdat de situatie daar zo hectisch en bedreigend over kwam. Tevens hielden wij ernstig rekening met het feit dat zich in de groep molotovcocktails zouden bevinden die tegen de politie gebruikt zouden worden.

(...)

Nadat ik mij weer bij de linie aangesloten had werd er een molotovcocktail gegooid in de richting van de ME. Vervolgens heeft er weer een charge plaatsgevonden.

(...)

Naar mijn mening is de openbare orde in die nacht rondom het kruisingsvlak H.weg - B.weg in ernstige mate verstoord geweest. De politie heeft daar moeten optreden om die verstoring te herstellen. Dat bij dat optreden een gewonde is gevallen, valt te betreuren en dat is en zal nooit de bedoeling zijn van een politieoptreden."

12. Politieambtenaar S. verklaarde op 17 januari 2001 onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid:

"Ik ben werkzaam in Gelderland Zuid als hoofdagent. Ik ben geplaatst in rayon Noord, momenteel ben ik stagebegeleider.

Tijdens de jaarwisseling 2000-2001 heb ik dienst verricht in ME verband.

Mijn dienst ving op 31 december 2000 aan om 19.00 uur.

(...)

Toen wij in het bureau waren, hoorde ik over de portofoon dat er problemen waren. Ik hoorde dat er gegooid werd met molotovcocktails.

Ik heb niet gehoord wie deze berichten doorgaf. Ik was op dat moment aan het telefoneren en luisterde eigenlijk met een half oor.

In ieder geval schatte ik in dat wij ingezet zouden worden.

Ik kwam terug in het restaurant en zag dat mijn groep richting ME auto liep.

Ik hoorde dat wij naar de kruising H.weg - B.weg moesten.

(...)

Ik zit achter in de ME-bus. Vanaf die positie heb ik geen zicht. Ik heb ook niet naar voren gekeken wat er aan de hand was. Voor in de bus zat de groepscommandant. Waar de sectiecommandant V. zat weet ik niet. Ik zat gereed in de bus. Ik wil daarmee zeggen: helm op, klep naar beneden. Voor dat wij de bus zouden verlaten, hadden wij instructie gekregen hoe wij zouden gaan optreden. Onze commandant - ik weet niet meer wie dat is geweest - had tijdens het aanrijden naar de kruising gezegd dat wij voor de auto's een linie zouden maken en dan linksom zouden gaan. Ik weet niet of dat bericht via de portofoon is gegaan. Ik had namelijk twee portofoons bij mij, namelijk 1 voor het ME-kanaal en 1 voor het 'gewone' verkeer. Voor de ME-portofoon had ik alleen een oorschelpje. Ik kon daar alleen mee uitluisteren het ME-kanaal.

Nadat wij het commando kregen ben ik de bus uitgegaan. Voor zover ik weet stond onze bus -Delta 30 - links van de weg. Ik weet niet waar de andere ME-wagen was. Ik heb mij daar niet zo mee bezig gehouden. Ik was gefocust op datgene wat zich voor mij op de kruising afspeelde. Ik had gehoord dat daar met molotovcocktails gegooid was op collegae.

Omdat ik daar in die bedreigende situatie kwam, had ik dus daar alleen oog voor. Dit had voor mij de hoogste prio en mijn collegae.

Toen ik de auto uitkwam en in linie ging staan, heb ik niet gemerkt of er iets op ons gegooid werd. Toen wij de linie formeerden, weet ik niet wie links van mij stonden, rechts

van mij waren dat 1: Sn., 2: Le.

Wie links van mij stonden, weet ik niet. Ik stond ergens om en nabij het midden van de weg. Wij hadden de linie niet over de gehele weg uitgezet. Dat was niet nodig. Toen ik op linie stond, zag ik dat bij (...) X personen de hoek omrenden de B.weg op.

Toen wij dus op linie stonden, hebben wij een charge uitgevoerd. Ik weet niet wie dat commando gegeven heeft.

Ik heb in ieder geval ook niet het algemeen commando gehoord dat mensen zich moesten verwijderen. Na het gegeven commando gingen wij in looppas naar voren. Toen wij enkele meters gelopen hadden, kwam ik een persoon tegen. Hij stond ter hoogte van het vuur. Ik liep links langs het vuur.

Ik zag dat Sn. en Le. om het vuur heen liepen. Het was in ieder geval zo dat ik op een gegeven moment als eerste langs het vuur opliep. Deze persoon stond alleen op de kruising, er waren geen andere personen bij hem. Hij stond schuin met de rug naar mij toe. Ik keek tegen de linker zijkant van zijn gezicht op. Ik kon zijn gezicht niet zien omdat hij naar ik dacht een zwarte gebreide muts op had. Ik dacht dat hij ook een donkere jas droeg. Die persoon heb ik tijdens het voorwaarts lopen van mij 'opgeduwd'. Ik bedoel daarmee te zeggen dat ik mijn lichaam en schild tegen zijn lichaam zet en hem op/wegduw. Ik kwam in linie in een rustige looppas aan. Ik heb dat niet onbehouden gedaan. Ik heb hem op een gecontroleerde manier geprobeerd vooruit te duwen. Tijdens het opduwen zei ik tegen hem dat hij weg moest wezen.

Ik merkte dat hij niet in beweging kwam. Ik heb toen met de lange wapenstok een prik tegen zijn lichaam gegeven. Ik gaf de prik onder mijn schild door. Ik heb geen idee waar ik hem geraakt heb, ik denk ter hoogte van zijn middenlichaam.

In ieder geval ergens op zijn lichaam. Ik zag toen dat links van mij andere collegae liepen. Ik dacht dat Mo. op dat moment links naast mij liep.

Rechts van mij liepen Sn. en Le. Ik heb toen aansluiting met hen gezocht om de linie te herstellen. Ik heb toen bij mijzelf gedacht en ingeschat dat de collegae naast mij die persoon zouden overnemen en zorgen dat hij verwijderd zou worden. Toen ik doorliep, stond die persoon nog overeind.

Toen ik aansluiting had met de groep meende ik dat er een molotovcocktail naar ons werd gegooid. De linie werd toen gemaand te stoppen. De linie was doorbroken. Dat ging allemaal nogal hectisch. Het ging niet allemaal te gelijk, in ieder geval weet ik nog dat er drie molotovcocktails naar ons zijn gegooid toen wij op de B.weg waren.

Ik keek om mij heen en zag dat andere collegae naast mij stonden. Ik keek verder achterom en meende dat op dat moment 1 ME-er stond bij die persoon. Ik zag toen dat die

persoon inmiddels op de grond lag. Ik kan mij in de volgorde vergissen, het ging er nogal hectisch aan toe. Op enig moment was de linie op de B.weg hersteld.

(...)

Ik heb op die kruising geen prettig gevoel gehad. Ik vond het nogal bedreigend vanwege het feit dat er met molotovcocktails werd gegooid. Ook was er gegooid met vuurwerk in onze richting. Er is een stuk vuurwerk afgegaan bij de voeten van Mo. Dat was een zware knal. Ik had het niet zien aankomen en was er erg van geschrokken. Ik heb later gehoord dat gegooid was met Chinese vlinders.

De kracht van een ME-optreden is om in groepsverband te werken. Omdat de linie doorbroken werd, voelde ik mij ook niet prettig in zo'n situatie. Dit droeg ook bij aan een onprettige situatie."

13. Politieambtenaar F. verklaarde op 18 januari 2001 onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid:

"Ik ben hoofdagent in district Stad Nijmegen van de Regiopolitie Gelderland Zuid (...). Daarnaast ben ik opgeleid als ME-er. Ik heb in de nacht van 31 december 2000 op 1 januari 2001 dienst gehad als ME-er. Ik ben de avond van 31 december om 19.00 uur in dienst gekomen. Ik had ME dienst.

Ik behoor tot de sectie B. Een sectie is normaal ingedeeld in twee groepen. Die avond werkten we echter in 3 groepen die Flex-ME worden genoemd. Dit houdt in dat de groepen uit elkaar gehaald zijn en er een nieuwe indeling is gemaakt in drie groepjes. Ik werd ingedeeld in groep 30. Daarnaast waren er dus nog drie groepjes namelijk de 40 en 50.

Onze Flex-groep bestond uit 7 mensen inclusief de chauffeur van de ME- bus en de groepscommandant.

Om 21.00 uur kwamen de twee andere groepen op. De drie groepen stonden onder algehele leiding van de sectie-commandant V.

(...)

Eigenlijk voordat we wilden gaan eten, moesten we al naar buiten en werden we naar de H.weg - B.weg gestuurd.

(...)

De voertuigen werden op de H.weg gezet, ik denk nog voor het pand dat gelegen is naast de (...)zaak. Het is mogelijk dat (...) daarnaast een woning ligt. Vanuit het voertuig zag ik een grote groep jongeren staan op en nabij de kruising en op het trottoir voor de kapperszaak. Ik zag dat er vanuit die groep met zwaar vuurwerk werd gegooid alsmede

met flessen in onze richting. Ik hoorde dat de flessen tegen ons ME voertuig aankwamen.

We verlieten ons voertuig en vormden de linie ter hoogte van het pand naast de kapperszaak en achter ons stonden dus de twee ME-voertuigen.

Ik hoorde dat er weer zwaar vuurwerk werd afgestoken. Ik hoorde dat aan de enorm harde knal. Uit mijn vuurwerkronde weet ik dat dat illegaal chinees vuurwerk, Chinese vlinders, zijn. Ik zag en hoorde ook dat er weer met glas werd gegooid. Ik heb niet gezien wie dat gooide, maar in ieder geval uit de groep mensen die daar ter plaatse ter hoogte van de kapperszaak stond. Ook op de kruising stonden mensen, maar uit de groep die voor de kapperszaak stond, werd er met dat vuurwerk en dat glas gegooid. Ik had dus ook al gehoord dat dat om deze groep ging en via de ter plaatse aanwezige eenheid hoorde ik dus ook dat er ook uit deze groep met molotovcocktails was gegooid.

We hebben dus een linie gevormd ongeveer 10 meter voor de voertuigen. Al gaf opdracht om uit de voertuigen te gaan en de linie te vormen. De voertuigen stonden volgens mij op dat moment achter elkaar maar dat weet ik niet zeker. Meteen na het uitstappen vormden we de linie. Ik zag dat de groep voor een gedeelte zich al verspreidde. Ik zag dat er vanuit de groep met flesjes, volgens mij waren dat bierflesjes, naar ons toe gegooid werd. De helft van de groep begreep kennelijk al dat ze zich moesten verwijderen want die zetten het op een lopen. Wel werd er ook door wegrennende mensen naar ons met vuurwerk en glas gegooid.

De linie werd gevormd door links de groep 50. Onze groep dus de 30 vormde de rechterkant. Ik was de meest linkse van mijn groepje. Ik sloot dus eigenlijk de linie met de 50.

De hele linie vormde zich over de breedte van de straat. De kruising was ook groot en ik was benieuwd hoe het zou lopen omdat we niet een gehele sectie ME ter plaatste hadden. Ik wist dat we aan "de bak moesten" omdat het een serieuze dreiging was wat daar gebeurde. Ik werk ongeveer anderhalf jaar bij de ME en heb nog niet eerder meegemaakt dat er met molotovcocktails werd gegooid of naar ons werd gegooid. Ondanks dat je beschermd bent door kleding, helm en schild is dit niet geschikt voor een bescherming tegen gegooide molotovcocktails. We hebben uiteraard in onze opleiding wel geoefend met dit soort situaties maar dat is natuurlijk anders, met name vanwege de dreiging van de cocktails. Doordat men de ME-groep uit elkaar had gehaald wist ik ook niet wie welke plek in de linie innam.

Doordat ik "deurman was, dat is degene die de deur opent en sluit" wist ik mijn plek wel binnen de linie maar wie de andere plaatsen innamen, berustte op louter toeval. Doordat ik dus de deurman was wist ik dat ik linksvoor zou staan. Daardoor kwam ik ook naast de groep 50 te staan. Ik heb nooit eerder in deze flexgroep geoefend. Normaal heb je 11 man in je eigen groep en die vormt dan de linie maar nu was dat anders omdat je uit 2 groepjes

bestond en daarmee de linie moest vormen.

Doordat we ook met 11 mensen in linie waren, konden we ook niet tot aanhoudingen overgaan. Het is eigenlijk een heilig gegeven en dat leer je ook in de opleiding en dat is ook zo in ieder optreden dat de linie niet doorbroken mag worden en dat de linie de mensen voor zich opdrijft. Er moet voorkomen worden dat er mensen zich achter je bevinden, dan heb je namelijk ook geen zicht meer. De groep verplaatsen en opdrijven is in dit soort situaties het enige dat je kunt doen. Dat is ook voor je eigen veiligheid en die van je collega's.

Toen de linie gevormd was, zag ik in mijn linkerooghoek dat de groep relschoppers zich al gooiend verspreidde. Ik kon dat zien omdat ik nagenoeg midden in de linie stond. Ik zag dat er een persoon op de kruising stond. Hij stond links van het vuur zoals op de tekening is aangegeven met een kruisje. Door mijn oordop en de helm heb ik behoudens het vuurwerkgeknal niets gehoord. Op dat moment kregen we het commando "voorwaarts".

Reeds van tevoren was afgesproken dat we bij deze opdracht in looppas iets versneld voorwaarts zouden gaan. Het was die avond wat glad dus het kon niet zo zijn dat we echt heel hard rennend konden optreden, in redelijk rustig tempo gingen we dus voorwaarts. Ik had die avond al eerder gemerkt dat het glad was. Op de plaats van deze kruising was het ook glad. Het wegdek bestaat daar uit klinkers en de gladheid kwam door sneeuw en ijs.

Na de opdracht voorwaarts gingen we dus in looppas op. We werden toen nog steeds bekogeld. Ik hield de groep op de hoek van de B.weg in de gaten omdat van daaruit met name gegoid werd. Ik zag dat de persoon die op de kruising stond, bleef staan. We maakten een vloeiende beweging naar links. Ik denk dat we in linie maar een paar seconden hebben stilgestaan. Dat was ook niet de bedoeling want als je in linie staat, ben je veel kwetsbaarder. Tijdens het oplopen in de richting van de kruising en het vuur, begon ik naar de jongen die daar op de kruising stond, te roepen. Ik heb hem aangeropen "Oprotten, wegwezen anders krijg je klappen" of woorden van gelijke strekking.

Ik heb dat meerdere keren op zeer luide toon, dus hard naar hem geroepen. Hij bleef desondanks gewoon staan. Ik zag dat hij met de rechterzijkant naar ons toestond. Volgens mij stond hij in eerste instantie met zijn gezicht naar het vuur toe. De afstand van het vormen van de linie tot de persoon was, denk ik in eerste instantie een meter of 10. De eerste keer dat ik hem aanriep was dus eigenlijk nagenoeg op dezelfde tijd. Omdat we met versnelde pas opliepen was er dus gelegenheid om hem aan te roepen. Ik was eigenlijk heel verbaasd dat hij niet wegging. Ik hoorde meerdere collega's bij het naderen van die man naar hem roepen en dat waren soortgelijke woorden als ik gebruikte. De persoon had voldoende gelegenheid om weg te gaan en er was ook alle ruimte om zich te verwijderen.

Toen we bij de persoon kwamen, zag ik dat Mo. mijn collega rechts naast mij de man een duw met haar schild gaf. Ik hoorde ook dat ze naar hem riep dat hij wegmoest gaan. We

zwenkten naar links. De linie bleef bewegen en op dat moment kwam de persoon voor mij te staan. Hij bleef nog steeds stil staan. Ik bleef die man aanroepen dat hij moest weggaan.

Hij deed dat niet. Ik heb hem opgedreven met mijn schild. Ik duwde hem dus met mijn schild weg. Ik voelde dat hij tegendruk gaf. Ik bleef op die man inpraten dat hij moest vertrekken. Ik merkte dat ik hem niet voldoende kon wegduwen. Ik merkte dat hij ongeveer een halve meter door mijn duwen werd verplaatst maar onmiddellijk gaf hij tegengas waardoor ik weer een beetje teruggeduwd werd. Het gelukte mij niet om hem met mijn schild verder op te drijven. Ik hield de overige mensen van de groep ook in de gaten, omdat er nog steeds in onze richting werd gegooid. Ik merkte dat ik de linie niet meer kon bijhouden. Er ontstond een gat in de linie hetwelk veroorzaakt werd doordat ik het niet voor elkaar kreeg die man met mijn schild weg te drukken.

Het gooien met flessen en vuurwerk vanuit die groep was voor mij was het meest dreigend. Ik hield natuurlijk ook in de gaten of er met molotovcocktails zou worden gegooid. Normaliter is het zo bij een ME-optreden dat als er met molotovcocktails gegooid wordt, dat iemand vanuit onze groep dan met een brandblusser meeloopt achter de linie.

Dit heeft te maken met de veiligheid van ons allemaal. De brandblussers lagen wel in de voertuigen maar daar is niet over gesproken om iemand daarmee te belasten. Daar hadden we ook te weinig mensen voor.

Ik merkte dus dat ik de linie niet meer kon bijhouden en dat ik de linie niet meer kon waarmaken. Volgens mij werd die persoon ook door een collega weggeduwd. Ik heb op dat moment die man een klap met mijn lange wapenstok op de linkerbovenarm gegeven. Tijdens deze klap, ben ik hem blijven waarschuwen. Wat me opviel was dat hij op de slag met de wapenstok ook niet reageerde. Hij reageerde nog steeds niet. Hij bleef gewoon staan. De collega naast mij, Sa, duwde ook tegen die man aan, maar hij gaf geen krimp. Ik merkte dat we alsmaar verder uit de linie raakten. Nadat ik hem met mijn schild van me afgeduwd had, kwam hij met zijn rug naar me toe. Ik heb hem vervolgens met mijn lange wapenstok een klap op zijn rechterbovenarm gegeven. De man gaf geen reactie. Hij zei niets, nog geen au. Uit oefensituaties weet ik dat een klap met de wapenstok toch wel pijn kan doen maar deze man gaf geen krimp. Hij zocht kennelijk steeds de confrontatie met ons op. Ik bleef met het schild tegen hem aanduwen.

Door het duwen hadden we ons wel een aantal meters verplaatst ik denk 6,7 of 8 meter. Op een gegeven moment zag ik dat de man ten val kwam. Ik weet niet hoe dat kwam. Het was in de nabijheid van een ter plaatse aanwezige vluchtheuvel dus op de B.weg.

Sa, en ik stonden toen nog als enige bij de man. De linie was middenin dus doorbroken. Ik wist zeker dat die man daar weg moest. Ik zag dat hij een beetje overeind kwam met zijn bovenlichaam, maar bleef daar op de grond zitten. Ik riep hem op te staan, maar dat deed

hij niet. Ook toen heb ik nog met mijn schild geprobeerd om hem weg te duwen. Die man moest daar weg, zodat we de linie weer konden vormen. Sa. en ik stonden toen een meter of drie, vier van de linie verwijderd. Ik zag dat er dus een gapend gat midden in de linie zat. Ik zag ook dat er nog steeds naar ons gegoid werd vanuit de groep reischoppers. Ik heb overwogen om die man op te pakken maar dan zou ik mijn eigen dekking kwijt zijn, dus ik koos ervoor om die man met de binnenkant van mijn rechterschoen tegen zijn achterwerk te duwen. Ik deed dit dus met de zijkant van mijn voet vanuit stand. Het is absoluut niet zo dat ik uithaalde en hem schopte.

Ik wist zeker dat die man daar weg moest omdat we de linie moesten herstellen. Ook voor onze eigen veiligheid konden we die man daar niet laten zitten, zodat hij achter ons terecht zou komen. In de opleiding leren en trainen we dus ook altijd dat er niemand door de linie mag komen.

Ik hoorde achter mij op dat moment mijn groepscommandant Al. die achter mij stond zeggen "loop maar door, ik neem het wel over". Hij gaf daarop meteen het bevel aan de rest van de groep om halt te houden en de linie weer te vormen.

Ik heb die opdracht van Al. onmiddellijk opgevolgd en me bij de linie gevoegd, waardoor de linie hersteld werd. Ik weet niet wat er met die persoon gebeurd is.

(...)

Nadien hebben we daar nog wat charges uitgevoerd en later zijn er nog mensen uit de doelgroep aangehouden door de AE. Wij zijn na het incident met die jongen daar nog geruime tijd gebleven.

Bij het vervolgoptreden is er door V. via de megafoon van de ME-voertuigen geroepen: "Hier spreekt de politie, mensen verwijder u of geweld zal worden gebruikt". Ook heeft hij mensen gezegd naar binnen te gaan omdat er veel mensen stonden te kijken in de tuinen. Dit is dus een waarschuwing die buiten de algemene waarschuwing gegeven werd door V.

U vraagt mij of er bijzondere omstandigheden ten aanzien van die persoon door mij zijn waargenomen. Dat is niet het geval. Ik bleef het vreemd vinden dat die man nergens op reageerde, niet op het waarschuwen, het duwen met het schild en mijn voet en de twee klappen die ik hem gaf.

Ik heb inmiddels begrepen dat de persoon waarover steeds wordt gesproken, letsel heeft opgelopen aan zijn arm. Ik vind dat heel vervelend, maar heb er geen idee van hoe dit letsel heeft kunnen ontstaan.

Het doel van ons ME-optreden is om de openbare orde te herstellen en natuurlijk nooit om letsel toe te brengen. Ik weet ook niet hoe dit letsel veroorzaakt is en of dat gekomen is door het ME-optreden.

Ik weet dat die persoon in zijn aangifte heeft verteld dat hij op zijn hurken zat en ter bescherming van de klappen zijn arm heeft opgeheven en dat hij toen een klap op zijn arm had gekregen waardoor hij pijn voelde en iets hoorde kraken.

Ik heb hem niet op zijn hurken zien zitten, dat zou mij zeker opgevallen zijn. Ik heb hem niet geslagen toen hij op de grond zat of lag, maar alleen zoals ik reeds verklaard heb toen hij stond.

Ik ben nu als verdachte gehoord, ik voel dat absoluut niet zo. Ik heb datgene gedaan wat ik geleerd heb volgens de regels van het ME-optreden. Ik voel me erg in mijn zijn als politieman aangetast en in mijn integriteit dat ik als verdachte ben gehoord. Ik heb die persoon veel gelegenheid gegeven om te vertrekken. Ik kan tot op vandaag de dag niet weten wat ik nog op een betere of andere manier had moeten doen om die man daar weg te krijgen. Ik heb al datgene gedaan dat een goed ME-er betaamt om je doel te bereiken en zo heb ik het ook geleerd. Ik word verdacht van een strafbaar feit, maar ik voel me niet zo en als je de feiten op een rij zet is er ook geen strafbaar feit gepleegd. Ik heb mijn werk gedaan op de manier zoals het betaamt en zoals ik het geleerd heb. Ik bleef verbaasd dat die man niet reageerde en ik heb ervoor gezorgd dat er geen geweldspiraal ontstond. Ik bleef waarschuwen en het door mij toegepast geweld was noodzakelijk om daar te kunnen optreden zoals het behoort. Door het gedrag van die persoon werd ik eigenlijk zelfs belemmerd om mij aan de opdracht te houden dat de linie niet doorbroken mocht worden. Die persoon zorgde ervoor dat ik mijn opdracht eigenlijk niet goed kon vervullen maar desondanks bleef ik gepast noodzakelijk geweld gebruiken."

14. Politieambtenaar Mo. verklaarde op 18 januari 2001 onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid:

"U heeft mij zojuist uitgelegd dat u mij wenst te horen over het optreden van de politie in de nacht van Oud en Nieuw van 31 december 2000 op 1 januari 2001, op de kruising H.weg - B.weg (...), waarbij een persoon genaamd L., gewond is geraakt.

Ik begrijp dat ik niet tot antwoorden verplicht ben.

U vertelt mij dat ik verdacht word van overtreding van artikel 302 c.q. 300 lid 2 van het Wetboek van Strafrecht. Ik kan zeggen dat ik mij niet schuldig heb gemaakt aan dit strafbare feit. Op de bewuste dag: 1 januari 2001, tussen 01.00 en 01.30 uur heb ik vanuit mijn functie als ME-lid van de Delta 30 een confrontatie gehad met een persoon, op de kruising H.weg - B.weg (...). Gezien het strafbare feit waarvan ik word verdacht is de persoon met wie ik een confrontatie heb gehad mogelijk een ander geweest dan de aangever.

Ik zal nu verklaren over wat er gebeurd is op de H.weg.

Ik maakte die avond en nacht deel uit van de Delta 30. Dat was een flex ME-groep speciaal voor die avond samengesteld. Deze groep bestond uit 7 personen inclusief de groepscommandant Al. en de chauffeur Y. Verder bestond die groep uit Sn., F., Le., S. en ik.

Op 1 januari 2001 omstreeks 00.45 uur kregen wij de opdracht te gaan naar de kruising H.weg - B.weg omdat collega's in de uniformdienst daar op de kruising bekogeld waren met molotovcocktails. Tevens kregen wij te horen dat er een ruit was vernield van de (...)zaak op de hoek van de H.weg en de B.weg. Op het moment van de melding waren wij op het districts bureau aan het eten. Van tevoren, ongeveer een uur eerder, hadden wij al gehoord dat deze collega's waren bekogeld met zwaar vuurwerk en flessen.

(...)

Wij zijn via de D.weg naar de H.weg gereden.

Er was besloten door de groepscommandant en de sectiecommandant om via een omtrekkende beweging daar naar toe te rijden. Die beslissing om een omtrekkende beweging te maken was genomen zodat de groep die zich op de hoek H.weg - B.weg bevond niet direct contact zou hebben met de aankomende ME-voertuigen. Als wij via de B.weg zouden rijden zou de groep ons direct zien aankomen.

(...)

Op het moment dat ik uitstapte, zag ik dat er nog steeds gegooid werd met vuurwerk en met flessen vanuit die groep. Ik kwam op dat moment achter de ME-bus uit en wij vormden samen met de Delta 50 een linie, een diagonale linie over de H.weg. De ME-leden van de Delta 30 stonden rechts in deze linie en de ME-leden van de Delta 50 stonden links. De uiterst linkerman stond verder naar achteren dan de uiterst rechtermen, met het gezicht in de richting van de kruising B.weg - H.weg. Terwijl wij de linie vormden zag ik dat er beweging kwam in de groep die voor ons links op de hoek stond. Ik zag dat mensen vanuit de groep de straat overstaken in de richting van de S.weg en dat er mensen de hoek omgingen de B.weg op. Ik kan mij niet herinneren of deze mensen op dat moment renden.

Nadat wij een linie hadden gevormd kregen wij de opdracht: "charge nu". Wij zijn vervolgens in looppas in de richting van de kruising gegaan met de bedoeling de groep de B.weg op, in de richting van de P.weg te drijven. Op dat moment maakten wij een zwenkbeweging naar links, ik weet niet zeker of dat daar een apart commando voor gegeven is. Het was voor mij duidelijk dat die groep de B.weg op moest. Op het moment dat wij in looppas aankwamen, zag ik dat de meeste personen in die groep de B.weg op renden in de richting van de P.weg.

Ik zag dat er een persoon stond, net voorbij het vreugdevuur, die niet met de rest van de groep mee rende. Ik kan deze persoon als volgt omschrijven. De persoon die ik daar zag

staan was ongeveer 1.75 meter lang, hij had een slank postuur en hij droeg een donker kleurige jas. Ik had het idee dat hij een sjaal voor zijn mond had gebonden. Ik zag dat die persoon in een zogenaamde gevechtshouding stond. Hij stond namelijk met zijn linkerbeen en zijn linkerarm schuin naar voren gericht en hij hield zijn handen op gezichtshoogte. Hij maakte op mij de indruk niet weg te willen maar meer zo van: "kom maar op". Op het moment dat ik hem zo zag, stond hij stil. Terwijl wij in versnelde pas naar voren liepen op de B.weg heb ik deze persoon twee keer aangeropen. Ik riep: "wegwezen hier". Ik zag dat deze persoon nadat ik hem twee keer had gevorderd om weg te gaan, in dezelfde houding bleef staan. Vervolgens kwam ik bij hem en ik duwde hem met mijn schild achterwaarts. Door de duw liep de man achteruit en ik zag dat hij direct weer in mijn richting kwam lopen. Hij had hierbij nog steeds dezelfde gevechtshouding, waarbij zijn linkerschouder nog steeds naar mij toe was gericht en waarbij hij zijn handen nog steeds op gezichtshoogte hield. Ik zag dat hij duidelijk op mij afkwam lopen, en ik had het vermoeden dat deze persoon mij wilde belagen of door de linie heen wilde lopen. Op dat moment heb ik hem met mijn lange wapenstok vanuit de parate houding een klap op zijn linker bovenarm/schouderblad gegeven. Met parate houding bedoel ik te zeggen dat ik mijn wapenstok vanaf schouderhoogte naar voren breng en dus niet volledig uithaal van achteren naar voren.

Ik zag dat deze persoon totaal niet reageerde op de klap. Ik zag dat deze persoon op mij bleef af lopen kennelijk nog steeds met het doel om mij te belagen of door de linie heen te komen. Ik zag dat deze persoon vervolgens zeer dicht bij mij kwam en ik heb hem vervolgens binnen de mogelijkheden die ik had nog een tik gegeven op zijn linkerbovenarm/schouderblad. Dit was geen klap maar een tik. Ik zag dat ik hem raakte met het middelste gedeelte van de lange wapenstok, niet het uiteinde. Direct nadat ik hem die tik had gegeven liep deze persoon tegen mijn schild aan. Ik voelde hierdoor een druk naar achteren. Ik moest hierdoor achteruit stappen. Vervolgens zag ik dat deze persoon links langs mijn schild op liep. Op dat moment doorbrak hij de linie, voor mijn gevoel. Ik keek vervolgens achterom om te kijken waar die persoon naar toe liep en ik zag dat deze persoon in de richting van de ME'ers die zich schuin links achter mij bevonden, liep. Op dat moment ging ik er vanuit dat die persoon opgevangen zou worden door deze ME'ers. De situatie was voor mij nu veilig. Vervolgens ben ik verder gegaan in looppas de B.weg op.

Die persoon waarmee ik een confrontatie heb gehad, heeft totaal niet gereageerd op mijn aanroepen, en niet op mijn klap en mijn tik. De enige actie van hem was zijn gevechtshouding, de wijze waarop hij op mij afkwam en langs mij opliep. Ik heb gezien dat deze persoon tijdens mijn actie niet gevallen is.

U vraagt mij of het goed verlicht was op die kruising en of het glad was. Ik kan mij herinneren dat de kruising H.weg - B.weg goed verlicht was, dat kwam door het vreugdevuur. Ik heb zelf niet gemerkt dat het glad was op die kruising, ik weet wel dat het die avond (...) glad was. Ik was namelijk bij een actie eerder op de avond bijna uitgleden. Ik heb wel gezien dat er sneeuw lag op andere locaties (...). Ik sluit de

mogelijkheid niet uit dat het op die kruising glad was.

U vraagt mij of ik heb gehoord of er een waarschuwing is gegeven door de sectiecommandant in de richting van de groep die op de hoek stond. Ik heb dit niet gehoord.

(...)

Ik heb nog een aantal opmerkingen toe te voegen:

Ik vraag mij af of de aangever wel de persoon is waarmee ik de confrontatie heb gehad. De aangever heeft namelijk aangifte gedaan van artikel 302 c.q. 300 lid 2. Ik ben ervan overtuigd dat door het geweld dat ik heb gebruikt niemand zwaar lichamelijke letsel opgelopen kan hebben. Het geweld dat ik heb gebruikt tegen de persoon waarmee ik een confrontatie heb gehad zoals voornoemd, was proportioneel. Ik heb deze persoon twee maal een waarschuwing gegeven zich te verwijderen. Ondanks mijn waarschuwingen bleef deze persoon zijn actie doorzetten. Ondanks dat ik hem achterwaarts duwde, kwam hij direct weer op mij af. Ondanks dat ik hem een klap gaf, kwam hij weer op mij af. Ondanks de tik kwam hij weer op mij af en liep hij tegen mijn schild aan en is hij links langs mij heen gelopen en heeft de linie doorbroken."

15. Politieambtenaar Sa. verklaarde op 18 januari 2001 onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid:

"Ik ben werkzaam als hoofdagent binnen de politie regio Gelderland Zuid in het district Nijmegen. Ik ben vanaf 1980 werkzaam als ME-lid. Ik heb als neventaak binnen de ME ben ik brand- en traangasspecialist. Ik ben binnen de ME van Gelderland Zuid ingedeeld, in de sectie B, groep 30. Er was besloten dat van 31 december 2000 op 01 januari 2001 de sectie B van de ME zou werken alsmede de AE groep.

Er is besloten om de ME sectie B voor de diensten van Oud en Nieuw te gaan opsplitsen in 3 Snel Inzetbare Groepen (SIG), ME-groepen oftewel flex-groepen. Ik was ingedeeld in de groep Delta 50. Deze groep bestond uit ME'ers inclusief de chauffeur en de ME commandant binnen deze Delta 50 groep zaten 3 ME'ers uit de groep (...). De Delta 50 bestond uit (...), (...) en (...), waarvan ik de achternamen niet weet, He., Bo. en ik. De chauffeur was Ja. De groepscommandant was Bu.

Ik ben op 31 december 2000 om 21.00 uur met de dienst begonnen. Ik ben toen naar de algemene briefing gegaan die werd gehouden op het districts bureau (...). Hierbij waren in ieder geval de ME en de geüniformeerde dienst aanwezig. Er werden een aantal aandachtspunten aangehaald waar problemen werden verwacht. Onder andere op de T.weg en kruising H.weg en de B.weg. Voorgaande jaren waren hier grote vreugdevuren en ik wist dat andere jaren hier de politie en of brandweer was bekogeld. Ook werd er gezegd dat er in de middag bij de H.weg 40 (...) in de tuin stobalen door de politie waren

gehaald. Ook werd tijdens de briefing de commandostructuur besproken.

(...)

Toen we net op het bureau waren kregen we via de portofoon door dat er wederom problemen waren op de kruising H.weg en B.weg. Er waren daar collega's belaagd met vuurwerk en er waren molotovcocktails naar hen gegooid. Dit is ongeveer op 01 januari 2001 omstreeks 00.30 uur geweest. Dit bericht kwam van een surveillance-eenheid die ter plaatse was.

(...)

We zijn vervolgens met beide ME-voertuigen opgereden. Op de H.weg ongeveer 35-40 meter voor het kruisingsvlak met de B.weg zijn we stil gaan staan. De Delta 30 stond voorop en de Delta 50 erachter. Toen we aan kwamen rijden, zag ik onder de luifel bij de (...)zaak een groep personen staan. Ik schat dat deze groep ongeveer 30 personen groot was. Ik zag een groot vuur op de kruising H.weg - B.weg waarbij ik ook een aantal personen zag staan. Ik zag dat er vanuit de groep bij X werd gegooid met vuurwerk in onze richting. Dit was echt zwaar vuurwerk. Het knalde zeer hard. Ik zag ook toen wij aan kwamen rijden dat er personen wegliepen omdat de ME eraan kwam.

Op commando: "ME linie, 10 meter voor het voertuig" verlieten wij de bussen en vormden een linie voor de ME-bussen. De linie was opgesteld vanaf het linkertrottoir tot aan het midden van de rijbaan. De Delta 50 is geheel links gaan staan en de Delta 30 rechts van de 50. Ik was de rechterkopman van de Delta 50. Ik stond in het midden van de linie. De linie bestond uit 11 ME'ers waarvan er 6 van de Delta 50 waren. Achter de Delta 50 stond als groepscommandant Bu. en achter de Delta 30 stond Al. Ik weet niet waar V. als sectiecommandant op dat moment was. Toen we op linie stonden zag ik dat er een gedeelte van de groep die onder de luifel bij X stond, de hoek omging de B.weg op in de richting van de P.weg. Volgens mij staken er ook nog een aantal personen de weg over in de richting van de telefooncellen die aan de overkant van de B.weg staan. Ook zag ik personen vanuit de kruising ook alle kanten opvluchten. Wat me opviel was dat er bij de luifel van X en bij de ingang van pand H.weg 40 een kleine groep personen bleef staan. Ik schat dat dit ongeveer 10 personen waren. Vanuit deze groep werd met zwaar vuurwerk, glaswerk en flessen naar de ME gegooid.

Ik wil nog opmerken dat het uitstappen en op het linie gaan staan nog geen 5 seconden heeft geduurd. We werden bij het uitstappen al direct met bekogeld. Door het zware vuurwerk voelde ik een drukgolf. Er is geen algemene waarschuwing via de megafoon gegeven. Volgens mij is dit niet gebeurd omdat we direct moesten optreden omdat we volop bekogeld werden op dat moment.

Vervolgens kregen wij via de portofoon het commando: "ME charge en op de kruising zwenken naar links". Hierop zijn we naar voren gelopen in linie. Het is dan gebruikelijk dat we met het schild voor ons lopen en de wapenstok hoog. Dit is de zogenaamde parate houding. We liepen in versnelde pas. Tijdens dit chargeren werd er nog steeds naar ons gegooid. Ik zag nog steeds personen weghollen en het viel me op dat het kruisingsvlak leeg was maar dat er een persoon bleef staan in de nabijheid van het vuur. Dit was tussen het vuur en de hoek van X. Deze persoon bleef daar staan. Ik weet niet of dit een jongen of meisje was. Volgens mij droeg deze persoon donkere kleding. Toen we schuin op de genoemde kruising waren, hield een gedeelte van de ME in omdat anders de buitenste ME'ers het tempo niet bij konden houden. Dit om te zorgen dat de linie gehandhaafd blijft. Toen we op de kruising stonden, hoorde ik dat rechts naast mij geschreeuwd werd met woorden als: "wegwezen, oprotten anders krijg je klappen", in ieder geval woorden van gelijke strekking. Ik zag op dat moment niemand voor mij. Ik zag wel dat er personen in de tuinen van de B.weg stonden en ik zag personen over de rijbaan van de B.weg lopen.

Ik hoorde vervolgens wederom van rechts schreeuwen: "wegwezen" en ik keek toen ook naar rechts. Ik zag toen een vent voor de linie lopen met zijn rug naar de ME toe. Ik weet niet of dat dezelfde persoon is als degene die ik eerder op de kruising had zien staan. Ik zag vervolgens dat de ME'er naast mij, genaamd F., die persoon met zijn schild voor zich uitduwde. Ik hoorde dat collega F. riep dat hij moest oprotten en wegwezen. Ik zag dat F. de persoon een klap gaf met de wapenstok. Dit was op de rug. Vervolgens maakte ik een stap zijwaarts naar rechts in de richting van F.. Dit deed ik omdat ik wilde voorkomen dat de persoon door de linie zou heen breken en ik wilde de linie handhaven. Ik heb mijn schild tegen de rug van die persoon geduwd met de bedoeling om hem voor me uit te duwen. Ik heb tegen die persoon geschreeuwd dat hij weg moest gaan. Hieraan voldeed hij niet. Hij bleef gewoon staan. Hij ging niet weg. Ik voelde dat hij zelfs tegen mijn schild ging leunen. Ik voelde dat hij zich schrap zette. Ik concludeerde hieruit dat hij niet weg wilde gaan. Hij stond nog steeds met zijn rug naar mij toe. Ik zag dat hij zijn handen omhoog bracht ter hoogte van zijn hoofd. Ik leg dit uit alsof hij zich wilde beschermen. Ik heb hem vervolgens een klap gegeven met de wapenstok omdat hij tegendruk gaf en niet weg wilde. Hij moest weg want de ME-linie moet gesloten blijven. Wij hadden opdracht om iedereen te verwijderen. Ook nadat we hebben geschreeuwd dat hij weg moest gaan reageerde hij niet. Hij ging ook niet weg toen F. hem een klap gaf. Ook ging hij niet weg toen ik hem met mijn schild duwde en ook niet toen ik hem een klap gaf. Ik heb geen oogcontact met hem gehad en heb zijn reactie niet kunnen zien. Hij heeft tegen mij niets geroepen of geschreeuwd.

Ik heb hem met mijn wapenstok een korte felle klap gegeven op zijn linkerschouder. Hij reageerde hierop niet. Vervolgens heb ik hem wederom met mijn schild een duw in zijn rug gegeven. We waren inmiddels beland bij een vluchtheuvel gelegen op de B.weg in de richting van de P.weg. Deze persoon was toen nog steeds voor mij. Rond de vluchtheuvel was het glad. Na mijn duw zag ik die persoon op de grond liggen. Deze persoon lag links

van de vluchtheuvel met zijn hoofd in de richting van die vluchtheuvel. Volgens mij lag hij op zijn rechterzij. Ik weet niet wat de oorzaak was van zijn val want het was glad en er was een verhoging van de vluchtheuvel en ik duwde hem. Ik zag dat de overige ME-leden ongeveer 10 meter verder waren dan F. en ik. Er ontstond een gevaar want de linie was doorbroken. Dit moet te allen tijde voorkomen worden. Ook zou het voor F. en mij gevaarlijk kunnen zijn omdat je niet kunt zien wat er achter je gebeurt. Wij waren op dat moment kwetsbaar.

Ondertussen werd er nog steeds naar ons gegooid met vuurwerk en er werd geschreeuwd.

We stonden nog steeds bij die persoon die op de grond lag en die weigerde op te staan.

Ik heb hem aangeroepen. Hij reageerde niet in zoverre dat hij opstond en weg moest lopen. Hij reageerde daar niet op en bleef liggen. Om hem te dwingen op te staan, gaf ik hem met de wapenstok een klap op zijn benen. Deze klap was bedoeld om hem te bewegen op te staan en weg te wezen. Ik heb hem een lichte tik gegeven. Het was absoluut een minder hardere klap dan de eerste klap die ik hem heb gegeven. Hij reageerde nog steeds niet. Ik heb hem ook niets horen zeggen. Na enige seconden werd ik aangeroepen door de groepscommandant Al., dat wij de linie moesten innemen. Al. zou die persoon van ons over nemen.

Daarop hebben F. en ik weer onze plaats ingenomen in de linie. Ik heb niet gezien wat er verder met die persoon is gebeurd.

Ik had er niet voor gekozen om die persoon omhoog te helpen omdat ik anders mijn dekking bloot zou moeten geven. Er was een dreiging van en het gooien van molotovcocktails. En er werd voortdurend naar ons gegooid met vuurwerk en ik had mijn schild in een hand nodig om me hiertegen te beschermen. In de andere hand had ik mijn wapenstok.

Vanaf het moment dat wij in linie zijn gaan chargeren tot ik weer was aangesloten bij de linie zal in een tijdsbestek van hooguit 15 -20 seconden geweest.

(...)

Ik ben al vanaf 1980 werkzaam binnen de ME. Ik heb nog nooit eerder meegemaakt dat ik van zo dichtbij bekogeld ben met molotovcocktails. De wetenschap dat er met molotovcocktails gegooid was naar collega's en dat die dus ook naar ons gegooid konden worden, voelde ik als zeer bedreigend.

Het is absoluut niet de bedoeling van de ME om iemand letsel toe te brengen. Ik heb gehoord dat die jongen zijn arm verbrijzeld heeft. Ik vind dat heel vervelend voor hem. Ik ben ook benieuwd hoe het met hem is.

Ik vind het erg dat ik als verdachte gehoord word. Wij hebben voor mijn gevoel goed opgetreden. Er was een openbaar orde probleem en daarvoor werden wij ingezet. Wij hebben volgens gekregen opdracht gechargeerd. Dit houdt in dat de linie in looppas voorwaarts gaat en dat daar waar nodig gebruik kan worden gemaakt van de lange wapenstok. Het door mij gebruikte geweld was volgens mij proportioneel. Het is mij niet duidelijk of het letsel van die persoon is toegebracht door de ME. Mogelijk is dit door zijn val gekomen."

16. Verzoeker heeft als verdachte op 6 februari 2001 onder meer het volgende tegenover twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid verklaard:

"Op een gegeven moment stond ik dus op de kruising om die Romeinse kaars aan te steken. Ik stond met mijn rug naar de B.weg toe. Op het moment dat ik probeerde de kaars aan te steken, kreeg ik een klap op mijn hoofd. Ik dacht eerst dat een van mijn maten een rotstreek uithaalde, maar dat was het niet. Ik had toen een klap gekregen achter op mijn hoofd van een ME-er. Toen ik die klap kreeg, draaide ik mij om en zag toen dat het de ME was. Ik kreeg weer klappen en die probeerde ik met mijn linkerarm af te weren. Door deze klappen af te weren heb ik een verbrijzelde arm en elleboog overgehouden. Ik ben op de grond gevallen en ik riep dat mijn arm gebroken was. Ze stopten toen met slaan en ze zeiden dat ik moest oprotten. Ik ben overeind gekropen en samen met een vriendin de woning binnen gegaan. Zij heeft mij daarbij geholpen. Nadat ik even binnen ben geweest en we de arm van mij hadden bekeken hebben ze mij naar het ziekenhuis gebracht. Daar ben ik twee weken en twee dagen geweest. Ik heb twee operaties moeten ondergaan. Nu heb ik nog dagelijks een behandeling nodig voor mijn arm."

17. De officier van justitie te Arnhem heeft verzoeker bij brief van 9 februari 2001 onder meer het volgende geschreven:

"Tijdens ongeregeldheden in de nacht van 31 december 2000 op 1 januari 2001 zijn er op de hoek van de B.weg en H.weg ongeregeldheden geweest die een zodanige inbreuk op de openbare orde opleverden dat de politie moest ingrijpen. De aldaar aanwezige politieambtenaren werden, toen zij bekogeld werden met (zwaar) vuurwerk en molotovcocktails, genoodzaakt de hulp van de Mobiele Eenheid in te roepen om de orde te herstellen.

De Mobiele Eenheid van de regiopolitie Gelderland-Zuid (ME) heeft, nadat zij ter plaatse is gekomen, een aantal charges moeten uitvoeren om de orde te herstellen en de groep aanwezigen te verspreiden. Bij de eerste charge heeft u klappen gekregen en bent u ten val gekomen. Daarbij heeft u zwaar lichamelijk letsel opgelopen.

De volgende dag is er een onderzoek opgestart door het Bureau Interne Onderzoeken van de regiopolitie Gelderland-Zuid en heeft u aangifte gedaan van zware mishandeling. In het kader van dit onderzoek zijn veel getuigen gehoord waarna het onderzoek eind januari is

afgerond.

Zorgvuldige bestudering van het dossier heeft mij doen besluiten geen vervolging in te stellen tegen de betrokken politieambtenaren. De daaraan ten grondslag liggende argumenten zijn de volgende.

De situatie die avond escaleerde snel waarbij er niet alleen met vuurwerk werd gegooid naar de politie maar ook met (brandende) molotovcocktails. Ook werden er ruiten vernield van een nabij gelegen bedrijf. Het herstel van de openbare orde lag op dat moment in de rede. De aanwezige politie kon dat niet weshalve het optreden van de ME moest worden afgewacht. De ME kwam snel ter plaatse maar werd direct nadat zij met de voertuigen gearriveerd was bekogeld met vuurwerk en molotovcocktails, zodat zij zonder de gebruikelijke waarschuwing een linie moest vormen en chargeerde.

Naar mijn oordeel kon onder die omstandigheden niet anders gehandeld worden.

Vervolgens is de ME in linie opgelopen. De groep week op dat moment terug en de linie liep verder op. Het is voor een dergelijk optreden van groot belang dat de linie gehandhaafd blijft en er geen personen achter de linie komen en dit speelt natuurlijk in versterkte mate nu met de voornoemde zaken naar de politie werd gegooid. Uit de verklaringen blijkt dat u bleef staan bij het vuur en kennelijk bezig was met vuurwerk. De politieambtenaren in de linie hebben u gewaarschuwd en geduwd en toen u niet weg liep, heeft u een of meer klappen gekregen met de wapenstok teneinde u te bewegen weg te lopen.

Gezien het bovenstaande ben ik van oordeel dat de betrokken opsporingsambtenaren geen verwijt te maken is nu hun optreden op dat moment gelet op de omstandigheden gerechtvaardigd was, zo niet noodzakelijk, teneinde de orde te herstellen en dat zij dit op een proportionele wijze hebben gedaan, zodat de wederrechtelijkheid naar mijn oordeel ontbreekt. Voor zover de politieambtenaren als verdachten in het kader van het onderzoek zijn aangemerkt zal ik de strafzaak seponeren omdat zij naar mijn oordeel ten onrechte als verdachten zijn aangemerkt."

18. Op 4 januari 2001 hebben de ouders van verzoeker een klacht over het optreden van de ME bij de burgemeester van Nijmegen ingediend. Zij klaagden erover dat de ME extreem geweld had gebruikt tegen hun zoon. Verzoeker heeft zich per brief van 9 januari 2001 aan de klachtencoördinator van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid bij de klacht van zijn ouders aangesloten en stelde voor zijn aangifte aan te merken als klacht.

19. De door verzoeker opgestuurde medische verklaring van zijn chirurg houdt onder meer het volgende in:

"Op 01-01-2001 zagen we patiënt op de Spoedeisende Hulp, waarbij hij vertelde dat hij in conflict met de ME een klap op zijn linker elleboog had gekregen, waarvan hij nu zeer veel

klachten had. De klachten bestaan uit pijn en verminderde beweeglijkheid. Zijn voorgeschiedenis vermeldt een oude elleboogsfractuur links, AC-tuxatie links, waarvan tot op dat moment geen restklachten meer bestonden.

Bij lichamelijk onderzoek een open fractuur van de elleboog met bloeduitstorting en opgeheven functie. De doorbloeding en de zenuwvoorziening van de onderarm zijn intact. Een röntgenfoto laat een meer fragment fractuur zien van het uiteinde van de bovenarm. Om de wond in eerste instantie rust te geven wordt gestart met het plaatsen van een zg. externe fixatie. Dit wordt dezelfde dag operatief ingebracht.

Op 08-01-2001 is het wondgebied dermate rustig geworden dat de definitieve hersteloperatie kan plaatsvinden. Hierbij wordt het gewricht weer operatief opgebouwd en vervolgens met behulp van meerdere platen en schroeven of zijn plaats gehouden.

Patiënt herstelt voorspoedig van deze ingreep, alhoewel er wel een periode is van een dreigende wondinfectie, welke wordt behandeld met antibiotica.

In de direct postoperatieve fase moet patiënt zoveel mogelijk binnen de pijngrenzen bewegen, zonder de elleboog te belasten. Het probleem bij deze fractuur is altijd verslechtering van de elleboogfunctie, wat kan variëren van volledige stijfheid tot een vrijwel normale functie.

Ik verwacht dat patiënt bij de beste 50% uit zal komen, maar zekerheid hierover kan ik voor de toekomst niet geven. Een eindstadium is pas over 2 jaar duidelijk."

20. Een mutatie met het nummer PI0812/01-000140 van 1 januari 2001 en opgemaakt door politieambtenaar V, sectiecommandant ME bevat een interne melding van de aanwending van geweld en houdt onder meer het volgende in:

"7. Korte omschrijving van aard en aanleiding, het chronologische verloop, het geweldgebruik en het resultaat van het optreden:

Naar aanleiding van een melding van grootschalige ordeverstoring (o.a. werpen van molotovcocktails) middels een charge en gebruik lange wapenstok betreffende verstoring ontbonden. Hierbij zijn vijf personen door ME-ers met de lange wapenstok op armen en benen geslagen. Een manspersoon (ca. 20 jaar oud) kwam hierbij te vallen en klaagde bij het opstaan over pijn aan een arm. Hij kon op eigen kracht zijn weg vervolgen.

8. Welk geweld is aangewend:

1. Tegen de politieambtenaar

fysiek,

gewapend geweld,

bedreiging met geweld,

overig, namelijk: werpen van molotovcocktails, werpen flessen, werpen zwaar vuurwerk.

2. Door de politieambtenaar

fysiek geweld, namelijk

wapenstok

diensthond

overig, namelijk lange wapenstok ME

9. Waarschuwing vooraf gaand aan geweldgebruik

Mondeling, namelijk:

Door te dreigen met

wapenstok

diensthond

ander middel, namelijk: lange wapenstok ME"

21. De geweldsrapportage van 10 januari 2001 van politieambtenaar V. vermeldt onder meer het volgende:

Voorinformatie

Op maandag 1 januari 2001 omstreeks 00.10 uur bevond de ME zich, ter ondersteuning van de brandweer en DAR, op de locatie (...). Omstreeks dit tijdstip kregen wij portofonisch door van collegae uit de reguliere uniformdienst dat zij ter plaatse waren op de locatie H.weg / B.weg. Aldaar was een groot vreugdevuur ontstoken op de rijbaan van voornoemd kruisingsvlak. In de centrale briefing bij aanvang van de dienst was deze locatie als aandachtspunt genoemd, dit nadat er voorgaande jaren tijdens de oud/nieuw viering grote ongeregelheden hadden plaatsgevonden en er informatie aanwezig was dat er vermoedelijk wederom ongeregelheden zouden ontstaan.

De aldaar ter plaatse aanwezige eenheid gaf portofonisch door dat er zich een 40-tal jongeren onder de luifel van kapperszaak X (...) hadden verzameld. Dit betreft een hoekpand op betreffende kruising. Het was daar verder betrekkelijk rustig. Wel werd er voor de zekerheid een back-up auto gevraagd. In overleg met de brandweer leverde dit vuur geen direct gevaar op en werd besloten niet op te treden. (...).

Omstreeks 00.27 uur werd er door de ter plaatse aanwezige surveillance-eenheid portofonisch gemeld dat zij zes keer met zwaar vuurwerk vanuit de groep werden bestookt. Dit vuurwerk werd gericht naar hen gegooid. Tevens werd er melding gemaakt van het feit dat er tegen een passerende tweede surveillanceauto een glas of fles was gegooid. (...).

Portofonisch werd gemeld dat eerstgenoemde eenheid zich terugtrok om verdere escalatie te voorkomen.

Kort hierna meldde de ter plaatse aanwezige eenheid dat grote etalageruiten van de kapperszaak vernield waren.

Omstreeks 00.50 uur werd er portofonisch door de ter plaatse aanwezige surveillance-eenheid gemeld dat vanaf een plat dak van dit hoekpand een molotovcocktail in de richting van deze eenheid werd gegooid. Zij bevonden zich in hun dienstvoertuig.

Kort hierna kwam portofonisch de melding dat er weer een molotovcocktail in hun richting was gegooid. De dader was weggelopen en werd herkend als de ambtshalve bekende GT. Laatstgenoemde is woonachtig in perceel H.weg 40. Enkele seconden later werd portofonisch gemeld dat genoemde GT. in de richting van het dienstvoertuig van de ter plaatse aanwezige surveillance-collegae was gelopen en dat hij een brandende fles met kracht in hun richting gooide. De fles spatte brandend vlakbij het dienstvoertuig uit elkaar.

Aanrijden ME

Bij het aanrijden naar genoemde locatie was er portofonisch overleg tussen de ME en de nog steeds ter plaatse aanwezige uniformeenheid. Deze eenheid gaf daarbij aan dat de groep die verantwoordelijk was voor het gooien van zwaar vuurwerk en molotovcocktails naar de politie, zich bevond op het trottoir van de H.weg / B.weg, ter hoogte van de kapperszaak.

Tevens werd doorgegeven dat het grootste gedeelte van de groep daar aan de zijde van de B.weg stond.

ME-groepscommandant van de Delta 30 is plaatselijk zeer goed bekend. Om deze reden liet ik, V., de voorbereidingen van de ME-strategie - inclusief de communicatie met de ter plaatse aanwezige surveillance-eenheid - aan hem over.

Er werd besloten om via de H.weg, komende uit de richting van de D.weg aan te rijden. Portofonisch werd daarbij tevens overlegd om tijdens het optreden van de ME, de zich in de groep bevindende verdachte GT., door deze surveillance-collegae te laten aanhouden. Gezien het te hoge veiligheidsrisico werd daar van af gezien.

ME ter plaatse

Die dag omstreeks 01.15 uur kwam de ME ter plaatse. Op dat moment werd door meerdere ME'ers gezien dat er zich een groot vreugdevuur bevond op het midden van het kruisingsvlak H.weg / B.weg.

Gooien voorwerpen naar ME

ME'ers zagen dat vanuit een groep van ongeveer twintig personen - die zich bevond op het trottoir hoek H.weg / B.weg naast en voor de kapperszaak in de richting van de ME voertuigen vuurwerk en glaswerk werd gegooid. Tevens bevonden zich op dat moment rondom het kruisingsvlak in de directe omgeving en verspreid over de rijbaan en trottoir, naar schatting veertig tot vijftig personen. Bij het zien van de ME-voertuigen verwijderde een gedeelte van deze personen zich van het kruisingsvlak in diverse richtingen.

Toestemming optreden

Gelet op bovenstaande gaf de ik, V., aan de ME-groepscommandanten toestemming om middels een charge (dit houdt in dat de linie voorwaarts gaat en daar waar nodig de lange wapenstok wordt gebruikt) op te treden teneinde de groep personen van waaruit gegooid werd te ontbinden en de gevaarstelling te doen ophouden en zodoende de openbare orde te herstellen. In verband met de gevaarstelling en de reële inschatting dat de groep in het bezit was van meer molotovcocktails en dat daarmee in de richting van de ME gegooid zou worden werd besloten om onmiddellijk na het innemen van een ME-linie over te gaan tot een charge. Via het ME-portokanaal (...) gaf de groepscommandant van de Delta 30 dit door aan alle ME-ers. De linie werd tien meter voor de voertuigen ingenomen. Tijdens het innemen van de linie werd er vanuit de groep personen - die zich ter hoogte van de (...)zaak bevond - wederom met vuurwerk en glaswerk c.q. flessen in de richting van de ME-ers gegooid. Vanuit de ME-linie werd toen gezien dat een deel van de groep de B.weg haaks over stak in de richting S.weg. Dit deel van de groep bleef zich ophouden ter hoogte van de daar aanwezige telefooncel. Een ander deel ging linksaf de B.weg op in de richting P.weg.

ME-tactiek

Na het innemen van de positie bestond de ME-linie uit elf personen, met daar achter de twee groepscommandanten. (...) Daar achter bevonden zich de groepsvoertuigen.

Ik, V., bevond mij in het groepsvoertuig van de Delta 30. De totale lengte van de linie besloeg een trottoir (ter hoogte van (...) de daarnaast gelegen kapperszaak) en iets meer dan de helft van de totale breedte van de rijbaan H.weg. Met deze linie kon, gelet op de breedte van deze weg slechts een deel van de rijbaan worden afgezet. Omdat de breedte van de rijbaan (inclusief de trottoirs) van de B.weg aanmerkelijk smaller is en de doelgroep zich voor het grootste deel zich op de B.weg bevond, werd besloten om de groep van waaruit gegooid werd linksaf de B.weg op te bewegen.

Snelheid ME-optreden

Door snel te chargeren zou getracht worden te voorkomen dat personen voorwerpen in de richting van de ME konden gooien. Mede gezien de voorinformatie werd er door de ME rekening gehouden met de mogelijkheid dat er met molotovcocktails in hun richting gegooid zou worden. De snelheid van het beoogde optreden was tevens van groot belang om het risico in 'de rug aangevallen te worden' zo veel mogelijk te beperken. De andere rijbanen ter hoogte van de kruising direct achter de linie konden immers met de twee groepen 'flex-ME' niet worden afgezet en gecontroleerd. Ook was het van groot belang om op deze wijze zo snel mogelijk zicht te krijgen op de totale grootte van de groep die zich op de B.weg bevond.

Doel ME-optreden

Het doel van het ME-optreden was om de groep personen van waaruit gegooid werd zo snel mogelijk te ontbinden en de gevaarzetting, namelijk het gooien van vuurwerk, glaswerk en mogelijk molotovcocktails te doen ophouden. Gelet op de snelheid van dit soort acties is het niet opportuun, zelfs sterk af te raden, om tijdens de charge personen aan te houden.

Geen algemene waarschuwing

Gelet op de voorinformatie, de dreigende situatie ter plaatse en het feit dat er zowel in de richting van de ME-voertuigen en de ME-linie met vuurwerk en glaswerk werd gegooid en om die reden een directe charge geboden was, gaf ik, V., geen algemene waarschuwing: " - Politie - verwijdert u of geweld zal worden gebruikt" gegeven.

Zie hiervoor ook mijn opmerking bij de alinea 'rol sectiecdt'.

Daadwerkelijk optreden

De groepscommandant van de Delta 30 gaf via de ME-portofoon het commando 'charge en zwenken naar links nu'. Hierna verplaatste de linie zich in looppas voorwaarts. Op het moment van zwenken naar links werd door meerdere ME'ers gezien dat een manspersoon (verder L. genoemd) zich als enige ophield en bleef ophouden bij het vreugdevuur midden op de kruising van genoemde wegen. Tegelijkertijd verwijderde het grootste deel van de personen die zich ophield bij de (...)zaak over de B.weg in de richting van de P.weg.

Twee ME'ers op de rechterflank van de linie liepen daarbij rechts langs het vreugdevuur. De rest van de linie liep daarbij links langs het vuur. (...)

Aan de linkerzijde van de linie werd door een aantal leden van de Delta 50 de laatste vijf personen die achtergebleven waren bij de kapperszaak door middel van mondelinge waarschuwingen en duwbewegingen met het ME-schild van die plaats - volgens plan -

verwijderd in de richting van de P.weg.

Waarschuwing

Tijdens de charge werd L. mondeling door meerdere ME-ers, op verschillende momenten en meerdere keren aangeropen zich te verwijderen. Hij gaf hieraan steeds geen gevolg. Hij bleef met zijn rug gedeeltelijk in de richting van de ME-linie gekeerd stilstaan en maakte totaal geen aanstalten zich te bewegen. Hij stond daarbij met zijn armen half hoog en de linkerschouder naar voren. Er waren voor hem ruimschoots vluchtwegen en mogelijkheden om zich van de ME-linie te verwijderen aanwezig. Hij maakte daarvan geen gebruik. L. liep zelfs meerdere keren terug naar de linie terwijl hij kort daarvoor door ME'ers vooruit was geduwd.

Omschrijving waarschuwingen

Alle in deze rapportage door de individuele ME'ers genoemde mondelinge waarschuwingen in de richting van L. werden aan hem op luide en niet mis te verstane wijze gegeven. Hierbij werd onder andere geroepen: "Wegwezen hier, anders krijg je klappen", "Opdonderen jij", of woorden van gelijke strekking.

Gebruik schild en wapenstok

Tijdens deze charge is L. meerdere keren en door verschillende ME'ers met het schild weggeduwd en op en in de richting van diens armen, schouder en romp geslagen met de lange wapenstok. Daarnaast zijn naar schatting vier andere personen door ME'ers met het schild weggeduwd en met de lange wapenstok op en in de richting van hun armen, schouder en romp geslagen.

Persoon L. valt

Zowel op de beklinkerde rijbanen als ook in de buurt van de vluchtheuvel midden op de rijbaan van de B.weg was het vanwege ijsvorming plaatselijk glad. De vluchtheuvel is middels stoepbanden verhoogd. Teneinde L. toch voor de linie te houden en weg te bewegen duwde een ME'er hem ter hoogte van deze vluchtheuvel met het ME-schild voor zich uit. Kort daarna lag L. op de grond. (...)

Doorbreken ME-linie

Op dit moment werd de ME-linie doorbroken. De linie, met uitzondering van twee ME'ers chargeerde door. L. werd door de twee ME'ers op luide toon en meerdere keren aangeropen dat hij op moest staan en dat hij zich moest verwijderen. L. voldeed hier niet aan. Terwijl L. op de grond lag werd hij door verschillende ME'ers een keer met de lange wapenstok op diens benen en een keer op diens achterwerk geslagen. Een ME'er schopte een keer met de binnenzijde van de voet tegen het achterwerk van L. Deze acties waren

bedoeld om L. alsnog te overreden op te staan en zich te verwijderen zodat hij niet achter de linie zou komen.

Herstel ME-linie

Om te voorkomen dat L. achter de linie zou blijven liggen, trachtte een ME'er hem overeind te trekken. Bij het vastpakken hoorde hij dat L. klaagde over pijn aan zijn arm. L. stond vervolgens op eigen kracht op en liep weg. Nagenoeg tegelijkertijd herstelde de linie zich en vervolgde het ME-optreden. Kort na het herstel daarvan werd in de richting van de ME-linie een molotovcocktail gegooid welke kort voor de linie uiteen spatte. In de daarop volgende charge en daarna het overige ME-optreden werd de groep ordeverstoorers verspreid en ontbonden en de rust ter plaatse hersteld.

Tijdsduur charge

De charge, vanaf het begin van het ME-optreden tot het moment van opstaan van persoon L.; duurde in totaal ongeveer twintig seconden.

Rol sectiecdt

Tijdens het aanrijden zat ik, V., achter in het groepsvoertuig van de Delta 30. Mijn aanvankelijke keuze om zich achter de linie op straat te begeven en de groepen 'flex-ME' vanaf die positie aan te sturen werd door mijzelf gewijzigd op het moment dat de ME de linie in nam. In verband met het overzicht, bedienen van de verbindingsmiddelen en verplaatsbaarheid koos ik er voor om plaats te nemen voor in het groepsvoertuig. Door diverse omstandigheden (ME-helm afzetten, ME-schild wegzetten, verplaatsen in een rijdend ME-voertuig, bedienen van de verbindingen en de noodzakelijke snelheid van de charge) heb ik het grootste deel van de hierboven omschreven charge niet waargenomen. Ik zag dat een ME'er een slag met de wapenstok gaf in de richting van de op de grond liggende L. Ook zag ik dat een ME'er kennelijk trachtte L. overeind te trekken en dat vrijwel direct daarna L. op eigen kracht opstond en weg liep."

22. Bij brief van 25 juli 2001 reageerde de chef van het district Stad Nijmegen op de klacht van verzoeker en zijn ouders. Deze brief houdt onder meer het volgende in:

"In vervolg op de brief dd. 17-01 -2001 betreffende een klacht door u ingediend over het optreden van (een) medewerker(s) van mijn district op 01-01-2001 bericht ik u het volgende.

De klacht is in de ontvangstbevestiging door de klachtencoördinator als volgt samengevat:

- In de oudjaarsnacht van 2000 naar 2001 is uw zoon L. zwaar mishandeld door leden van de mobiele eenheid. Hierbij heeft hij letsel opgelopen tengevolge waarvan hij volgens artsen van het (...)ziekenhuis zijn linkerarm nooit meer normaal kan gebruiken.

Uw klacht is door de heer G., inspecteur van politie, op 13 juli 2001 met mevrouw M. - mede namens de twee medeindieners van de klacht - besproken.

Ik acht uw klacht ongegrond omdat uit intern onderzoek (...) is gebleken dat het politieoptreden - door de ME op 1 januari 2001 - gerechtvaardigd was om de openbare orde te herstellen. Daarbij is niet meer geweld gebruikt dan voor het bereiken van dat doel noodzakelijk was.

23. Middels een klachtenformulier van de Nationale ombudsman heeft de moeder van verzoeker op 19 oktober 2001 aangegeven naar welke gedraging van ambtenaren van het regionale politiekorps zij een onderzoek wenst. Zij heeft de klacht op het formulier als volgt omschreven:

"In de nacht van oud op nieuw is onze zoon terechtgekomen tussen de ME die een charge uitvoerde en de groep jongeren die de ME uit elkaar wilde halen. Hij heeft de ME niet zien aankomen. L. is toen met een klap neergeslagen. Hij viel op rechts, draaide zich half om en hief ter bescherming zijn arm voor zich. Op deze arm (linker) zijn toen zodanige klappen gegeven met de lange wapenstok dat zijn arm verbrijzeld is.

Wij als ouders en L. stellen de politie verantwoordelijk voor de schade die L. lichamelijk en geestelijk heeft geleden en nog lijdt.

Wij stellen dat de politie gerechtigd is om op te treden. Daar willen wij niet aan tornen.

Het gaat om het ene moment dat leden van de ME ons inziens zich niet hebben kunnen beheersen en een liggende persoon zodanig geslagen dat zijn arm verbrijzelde ± 3 à 4 extra klappen.

Dat zien wij als buiten proportioneel geweld. Ons inziens niet nodig. Wij stellen de politie daarvoor aansprakelijk.

De politie heeft gesteld: uw zoon heeft pech gehad. Hij was op de verkeerde plaats en tijd.

De moeilijkheid is dat wij geen personen kennen en daardoor de politie in zijn totaliteit aansprakelijk moeten stellen, terwijl individuen het zijn geweest die doorgeslagen hebben.

Na onze beschuldiging heeft de politie in beschuldiging gesteld: onze zoon!

Omdat hij mensen kent die behoren tot de groep die voor de opstoot zorgde. Is men er maar vanuit gegaan dat hij erbij hoort.

De getuigenverklaringen tegen onze zoon zijn onderzocht door de advocaat van L. De getuigen hebben ten overstaan van de officier van justitie verklaard dat zij door de politie onder druk zijn gezet.

Situatie nu: bij de politie kunnen we geen verhaal meer maken.

L. is zijn baan kwijt (hij had een 1-jarig contract en zou eind januari een vaste aanstelling krijgen). Hij is bezig met een wajong-uitkering. Wil heel graag terug naar zijn oude werkgever maar het is nu nog onduidelijk wat hij straks nog kan doen.

Hij heeft twee operaties ondergaan, veel pijn en zijn arm is verminkt.

Extra complicatie is dat hij door een onzichtbare handicap, adhd-restverschijnselen, niet heeft kunnen doorleren, vanwege concentratieproblemen. Hij heeft niet veel mogelijkheden meer dan zijn fysieke lijf. Hij is zeker intelligent maar concentratieproblemen/ onrust maken zaken veel complexer.

Hoe kan recht worden gedaan aan een jonge man die vanuit een achterstandssituatie (handicap / laag opgeleid) nog eens extra moet afzien? Toekomstperspectief waar hij zelf zo hard voor heeft gewerkt, is door enkele klappen vernield!"

B. Standpunt verzoeker

Het standpunt van verzoeker staat samengevat weergegeven onder Klacht en wordt nader toegelicht onder de punten **A.** 2, 3 en 23.

C. Standpunt beheerder regionale politiekorps Gelderland-Zuid

1. De korpsbeheerder reageerde bij brief van 2 oktober 2002 op de klacht van verzoeker. Deze reactie houdt onder meer het volgende in:

"Op 25 juli 2001 heeft de chef van het district (...) aan klager, de heer L., en zijn ouders bericht dat hij de klacht ongegrond acht. In de betreffende brief heeft de districtschef tevens laten weten, dat de door hen ingediende schade claim ter verdere behandeling ter hand is gesteld van de juridisch adviseur van de politie Gelderland-Zuid. Voorts is in de brief melding gemaakt van de mogelijkheid voor klagers om het binnen twee weken schriftelijk te laten weten, indien de klacht niet naar hun tevredenheid is afgedaan. Van de zijde van klagers is hierover geen bericht ontvangen, zodat niet tot formele behandeling van de klacht is overgegaan. Dit betekent onder meer dat de Klachtencommissie politieoptreden van de politie Gelderland-Zuid over deze klacht geen advies heeft uitgebracht.

Met de mij nu ter beschikking staande gegevens zie ik geen aanleiding af te wijken van de zienswijze van de districtchef (...) van mijn korps.

Ik acht de klacht van de heer L. en zijn ouders ongegrond; het optreden van de medewerkers van mijn korps was in de geven situatie rechtmatig, noodzakelijk en proportioneel."

2. Een rapportage van 23 augustus 2002, opgemaakt door politieambtenaar V. houdt onder meer het volgende in:

"Onderhavige klacht heeft betrekking op een ME-optreden op 1 januari 2001, waar rapporteur als sectiecommandant van de ME op dat moment de leiding had.

Vraag 1: 'Hoe verklaart u deze tegenstrijdigheid?'

Antwoord 1: de (korte) geweldrapportage (...) is kort na het optreden door rapporteur opgemaakt op basis van de toen beschikbare informatie en de verwachting dat deze rapportage voldoende zou zijn. Later bleek dat een uitgebreidere rapportage gewenst was en kwam meer informatie 'boven water'. Ik zou dan ook niet van 'tegenstrijdigheid' willen spreken maar over 'aanvullende informatie'. Vast staat dat gedreigd is met de lange wapenstok maar ook dat mondeling is gewaarschuwd.

Vraag 2: 'Hoe verklaart u het letsel aan verzoekers elleboog, nu niet is aangegeven dat er op zijn armen is geslagen, terwijl hij op de grond lag?'

Antwoord 2: in de uitgebreide geweldrapportage van woensdag 10 januari staat op pagina 4 onder de alinea 'Gebruik schild en wapenstok' vermeld dat tijdens de charge verzoeker meerdere keren en door verschillende ME-ers met de lange wapenstok op en in de richting van diens armen, schouder en romp is geslagen. Het is mogelijk dat de schade aan de elleboog van verzoeker ten gevolge van deze slagen is toegebracht. Mijns inziens dient niet uitgesloten te worden dat de val van verzoeker de schade heeft toegebracht."

D. Reactie verzoeker

1. Verzoeker en zijn ouders reageerden bij brief van 15 december 2002 op het standpunt van de korpsbeheerder. Deze brief houdt onder meer het volgende in:

"Als eerste willen we reageren op uw vraag naar de verschillen in verklaring omtrent de wijze waarop L. geslagen is. Het verhoor van L. op 06-02-2001 en het verhoor op 04-01-2001.

Het verhoor op 04-01-2001 is de goede en uitgebreide versie van het gebeurde.

De verklaring op 06-02-2001 heeft een verkorte versie van het gebeurde.

In deze verklaring is het vallen en de wijze van terechtkomen niet opgenomen. Wat er wel is gebeurd en wat hij op 04-01-2001 uitgebreid heeft toegelicht, staat in de eerste verklaring. Het vallen of door de benen zakken naar een positie op handen en voeten is gebeurd na de eerste klap waarna L. toen gedesoriënteerd werd.

Als verklaring geeft L. aan dat de stress en de spanning van de frequente verhoren in februari er toe hebben geleid dat hij niet heeft opgemerkt dat het deel van het vallen

ontbrak toen hij de verklaring tekende.

Reacties n.a.v. de verklaring van de korpsbeheerder d.d. 02-10-2002.

De datum klopt wat betreft het indienen van de klacht. Het strafrechtelijk onderzoek wat toen is ingesteld, heeft plaatsgevonden. Dit onderzoek werd geleid door W.

De uiteindelijke beslissing n.a.v. het onderzoek werd meegedeeld door de Officier van Justitie, de heer Lu.

Het onderzoek is niet gebeurd door een instantie die geen betrokkenheid had met de ambtenaren van politie zoals b.v. rijksrecherche, maar gebeurde door medewerkers uit de regio. Wij hebben in die periode mondeling verzocht of een externe instantie zoals b.v. de rijksrecherche deze zaak kon onderzoeken. Dit was ons nl. op 02-01-2001 geadviseerd door een dienstdoende medewerker van de politie, de heer Ho. Er is geen rekening gehouden met dit verzoek van onze kant. De reden daarvan is ons niet echt bekend. Wel weten we dat de twee personen die het onderzoek deden aangaven niet te willen werken in een organisatie waar onterecht geweld werd gebruikt. Hiervan hebben we notie genomen maar steeds weten we nog niet of het terecht was dat het onderzoek door collega's uit de regio werd gedaan.

Nadat het onderzoek afgerond was, is L. met zijn vader op gesprek geweest bij de heer Lu., Officier van Justitie. Dit was een maand later. Op 02-02 heeft het gesprek plaatsgevonden.

De Officier van Justitie gaf aan dat hij de stukken had doorgelezen en niet goed wist wat hij er mee aan moest. Hij heeft nog kort overleg gehad met een collega.

Op basis van de verslagen van de betrokken ME'ers heeft hij geoordeeld dat de acties en het gebruikte geweld proportioneel was. Hij gaf aan dat L. geen zaak had ten aanzien van zware mishandeling, hij had gewoon pech had, de verkeerde plek en tijd. Tevens gaf hij aan dat de waarneming van L. niet juist was geweest door gebruik van drank en middelen en de waarneming van politie wel. Hij zag geen aanleiding voor strafvervolgning. Tevens verwijst hij naar een artikel in de wet waarin je als burger de plicht hebt om te verdwijnen als ME in actie komt.

Hij gaat hiermee voorbij aan het feit dat er geen algemeen waarschuwingsmoment is geweest en het voor L. niet bekend was dat de ME ter plaatse was.

Totdat hij zich omdraaide en de ME'ers zag die hem geslagen hadden. Toen zag hij de uniformen en realiseerde hij zich wat er aan de hand was.

De korpschef vindt ook nu nog dat het gebruikte geweld terecht was. Wij delen deze visie niet. Wij vinden dat er een verwarring heerst wat betreft het gebruikte geweld.

Het geweld wat nodig was om de ongeregelheden aan te pakken en het geweld wat nodig was om L. aan te pakken.

Ons inziens wordt het geweld wat tegen L. gebruikt is gelegaliseerd, door te beschrijven hoe de totale chaos was, en hoe men de totale chaos dacht aan te pakken.

Verward met het geweld wat misschien nodig was om de linie aaneen te krijgen omdat men hoopte daarmee de orde te herstellen.

Maar niet omdat L. zo bedreigend was. Ons inziens meer omdat men zelf bang en gestresst was omdat de linie doorbroken was, men wist dat men met minder mensen was ingezet en daarbij kwam nog dat sommige medewerkers van de ME misschien ook wel onervaren waren met optreden in de geschetste situatie.

Dingen die ons opvielen:

- Zoals aangegeven in de verslagen van de verhoorde personen die in de ME meewerkten, was men niet gewend om in deze samenstelling te werken, met minder mensen te werken en tevens waren er medewerkers waarvoor de situatie onbekend was. (als er met molotovcocktails gegooid wordt.)
- Verder is er geen algemene waarschuwing geweest waardoor L. kon weten dat er gevaar voor hem was of dat hij gewoon zoals je burgerplicht voorschrijft 'weg moet wezen als de ME een charge uitvoert'.
- Tevens had L. geen reden om de linie dreigend tegemoet te treden. Zoals hij zelf al aangaf, had hij een contract en men stond op het punt om hem een vaste aanstelling te geven. Dit wilde hij niet in de waagschaal stellen door acties tegen de politie of ME.
- Wat verder in een paar verslagen wordt aangegeven is dat L. voortgeduwd wordt. Men spreekt over een paar meter (4-6). Het is een relatief kleine kruising. Als dit zo gebeurd was dan was L. in elkaar geslagen op de stoep (...), (hoek B.weg / H.weg) in plaats van bij in de directe nabijheid van de vluchtheuvel zoals hij zelf zegt en waar ook in andere verslagen over wordt gesproken.
- Zie b.v. de tekening behorend bij het verslag van S. Het busje van de ME staat hier juist volgens hem. De positie van L. was bij de vluchtheuvel op de H.weg.
- Er wordt in de verslagen van de betrokken ME'ers vaak gedrag geïnterpreteerd in de situatie waar men in is en waar men dan op basis van de interpretatie handelt. Wij vragen ons af hoe goed een mens in staat is om onder hoge druk goede interpretaties te geven van een houding of situatie. Er wordt geïnterpreteerd dat L. niet weg wil, dat hij dreigt, dat hij aanvalt. Vanuit L. hoor je: ik stak een Romeinse kaars aan, ik deed dat geconcentreerd, (L. heeft slechte ogen en doet dingen die hij goed wil zien vaak op ooghoogte) ik heb deze

ME'ers niet gehoord of gezien, ik werd meteen neergeslagen en toen werd er doorgeslagen. Wat is nu juist, wat wordt als juist gehanteerd?

De interpretatie van de ME'ers met de daaruit voortvloeiende gedragingen van de ME, of wat er gebeurt is volgens L.?

- Daarnaast was L. door de eerste slag op het hoofd gedesoriënteerd. Hij moest herstellen van een klap tegen de zijkant van zijn hoofd. Deze desoriëntatie wordt door de ME geïnterpreteerd als onwil, er wordt vervolgens van uitgegaan dat hij niet weg wilde. Men heeft het niet geïnterpreteerd als shock of gedesoriënteerdheid, men is er niet van uit gegaan dat hij misschien nog niet kon opstaan omdat hij geslagen was.

Onze interpretatie van het gebeurde:

L. wist dat hij het laatste jaar daar op kamers was. Het huis waar hij een kamer huurde, moest verkocht worden. Hij wilde deze laatste keer met zijn vrienden gewoon oudejaar vieren. Hij heeft heel bewust vooraf afstand genomen van alle rotzooi die men eventueel uit wilde halen, hij wist van de toezegging om een vast contract te krijgen van zijn werkgever. Dit woog heel zwaar en wilde hij zeker niet riskeren door deelname aan ongeregelde heden. Hij is absoluut geen heilig boontje, dit zegt hij zelf ook. En hij houdt van avontuur. Daar rondlopen en horen en zien wat er gebeurde, vond hij spannend. Hij had ook gebruikt. Toch is dit geen reden om hem zo toe te takelen. Er liepen die avond waarschijnlijk nog dertig anderen rond die ook gedronken hadden, en het ook spannend vonden maar die het geluk hadden om de ME te zien aankomen of net op de goede plek te staan zodat men kon weggelopen.

Wat betreft de charge: er is geen algemene waarschuwing geweest. De linie is opgetrokken en L. heeft niet gehoord of gezien dat de linie optrok doordat hij met zijn gezicht een andere kant op stond en geconcentreerd was op het afsteken van een Romeinse kaars. Je kunt aannemen dat er veel herrie was, er werd vuurwerk afgestoken en het knalde op verschillende plaatsen. Het eventuele roepen wat ME'ers zeggen gedaan te hebben heeft hij niet gehoord anders was hij echt weg geweest. De linie van de ME is doorbroken geworden, dit gaf extra stress en angst voor eigen veiligheid en die van collega's bij de ME'ers. In de situatie heeft angst er toe geleid dat L. werd gezien als obstakel om de linie weer te herstellen. Men was bang dat hij achter de linie zou komen.

De angst heeft de mate en de frequentie waarin men sloeg, beïnvloed. Het besef dat iemand die op het hoofd geslagen is behoorlijk knock-out kan zijn dringt niet door. En daarnaast slaat men dan een liggend persoon (hij steunde eerst op handen en voeten, hief toen de linkerarm op om slagen af te weren) totdat hij het uitroept van de pijn (en niet monotoon mompelt dat er iets mis is) dan pas maakt men ruimte om hem erdoor te laten en weg te gaan. Waarbij het heel goed kan dat er eerst geslagen is (F. en Mo. slaan, waarna L. wordt overgenomen door Al. Hoofdagent regiopolitie Gelderland Zuid.)

Was het nodig om door te slaan? Was L. nu een reëel gevaar? Wij vinden van niet.

De paniek onder de leden van ME heeft wat ons betreft gezorgd voor het verschil in hanteren van geweld zoals zij zeggen te doen en in paniek er op los slaan! Dit praat men ons inziens goed door te spreken over het totaal. Waarmee alles opgelost en terecht zou zijn."

2. Op 10 november 2003 verklaarde verzoeker onder meer nog het volgende tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman:

"Het gaat nu een stuk beter met mijn arm. Ik kan hem niet meer helemaal strekken; er zitten ook permanent pinnen in mijn arm. De laatste tijd heb ik wel weer wat meer pijn, omdat ik de arm tijdens mijn werk moet belasten. Ik zit doe een opleiding volgens de Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL). Ik werk en ga daarnaast naar school. De oude elleboogfractuur, waarover de arts het heeft in zijn medische verklaring, was al lang over. Dat was toen al vijftien jaar geleden.

Ik heb op de bewuste oudejaarsavond veel gedronken. Ik was niet lazarus. Het kan dus dat ik dingen om mij heen niet heb opgemerkt. Ik weet nog dat ik op de stoep heb gestaan bij de kapper en dat ik daar heen en weer heb gelopen. Ik heb wel politie gezien die avond, maar die stond aan de andere kant van de kruising. De ME heb ik pas gezien, nadat ik op mijn hoofd was geslagen. Daarna ben ik gevallen en werd er een aantal keren geslagen en geschopt, terwijl ik op de grond lag. Ik ben niet geduwd of verplaatst door middel van een schild, zoals de ME-ers beweren. De verklaringen van de ME-ers kloppen helemaal niet. Er was volgens mij helemaal geen linie, zoals zij hebben verklaard. Het is ook niet zo dat er uiteindelijk één ME-er bij mij is achtergebleven. Politie en Justitie houden elkaar allemaal het hand boven het hoofd. De politieambtenaren hebben de verklaringen op elkaar kunnen afstemmen, terwijl wij geen contact met elkaar mochten hebben. Ik sta dus zwak met mijn verhaal tegenover al die politieambtenaren."

E. VERKLARING GETUIGE HS.

Op 26 augustus 2003 verklaarde getuige Hs. tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman dat hij twee maal een verklaring heeft afgelegd bij de politie. Aangezien het feit lang geleden heeft plaatsgevonden, verwijst hij naar die verklaringen. Op 11 november 2003 verklaarde hij op vragen van eerdergenoemde medewerkster nog het volgende. Het eerste contact tussen de ME en verzoeker, dat hij heeft gezien, was het moment dat verzoeker werd geslagen. Hij heeft niet gezien dat verzoeker daarvoor is geduwd door de ME. Hij weet niet of dat ook is gebeurd, omdat het allemaal heel snel ging. De ME kwam de hoek om en toen zag hij dat verzoeker werd geslagen. Hij weet niet meer of verzoeker een paar meter is verplaatst.

F. VERKLARING GETUIGE Ln.

Op 11 september 2003 liet de moeder van getuige Ln. aan een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman weten dat hij niet meer weet hoe het voorval op 1 januari 2003 heeft plaatsgevonden. Hij is destijds uitgebreid door de politie gehoord en blijft bij die verklaring, omdat hij die vlak na het voorval heeft afgelegd.

Achtergrond

1. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid:

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

2. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 4:

"Het gebruik van een gewelddmiddel is uitsluitend toegestaan aan een ambtenaar:

- a. aan wie dat gewelddmiddel rechtens is toegekend, voor zover hij optreedt ter uitvoering van de taak met het oog waarop het gewelddmiddel hem is toegekend, en
- b. die in het gebruik van dat gewelddmiddel is geoefend."

Artikel 5:

"1. Indien de ambtenaar, al of niet in gesloten verband, onder leiding van een ter plaatse aanwezige meerdere optreedt, zal hij geen geweld aanwenden dan na uitdrukkelijke last van deze meerdere. De meerdere geeft daarbij aan van welk gewelddmiddel gebruik wordt gemaakt.

2. Het eerste lid is niet van toepassing in het geval de meerdere, bedoeld in het eerste lid, vooraf anders heeft bepaald.

3. Het eerste lid is evenmin van toepassing in een geval als bedoeld in artikel 10, eerste lid, onderdeel b, voor zover de last redelijkerwijs niet kan worden afgewacht."

Artikel 17:

- "1. De ambtenaar die geweld heeft aangewend, meldt de feiten en omstandigheden dienaangaande, alsmede de gevolgen hiervan, onverwijld aan zijn meerdere.
2. De melding, bedoeld in het eerste lid, wordt door de meerdere terstond vastgelegd op een daartoe door Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij ministeriële regeling vastgestelde wijze.
3. De melding, bedoeld in het tweede lid, wordt door de korpschef binnen 48 uur ter kennis gebracht van de officier van justitie van het arrondissement waarbinnen het geweld is aangewend, dan wel door de commandant van de Koninklijke Marechaussee van de officier van justitie te Arnhem belast met militaire zaken ingeval het een militair betreft, indien:
- a. de gevolgen van het aanwenden van geweld daartoe naar het oordeel van de korpschef of de commandant aanleiding geven,
 - b. het aanwenden van geweld lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis dan wel de dood heeft veroorzaakt, of
 - c. gebruik is gemaakt van een vuurwapen en daarmee één of meer schoten zijn gelost."